

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122 3123, 3124
3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2482
Podružnica Maribor: Grajski trg 7
— Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
— Telefon št. 190
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ul. 6. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.- po razmašal-
nih dostavljenih Din 5.- mesečno.
Maribor: Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo — Oglaš oc
tarifu

Mirna zasedba Besarabije in Bukovine

Pri prodiranju sovjetskih čet, ki so že dosegle novo mejo, ni nikjer prišlo do spopadov ali izgrediv — Zamenjava prebivalstva — Demantirane senzacije

Moskva, 30. junija. r. Službena agencija Tas poroča, da so sovjetske čete včeraj in danes zasedle že vse glavne kraje v Besarabiji in sev. Bukovini. Najprej so zasedle Črnoivce, Hetin, Soroko, Belcin in Kišenev. Od tod prodirajo dalje do demarkacijske črte, delovne v sovjetsko-rumunskem sporazumu. Motorizirani oddelki so danes že dosegli obsejno reko Prut.

Zasedba se izvaja po določenem načrtu v popolnem redu in brez incidenta. Prebivalstvo povsod pozdravlja sovjetske čete. Ukrajinci in Besarabci, ki so služili v rumunjski vojski, se niso umaknili z ostalimi rumunjskimi četami, marveč so ostali na svojih mestih ter so se pridružili sovjetskim četam.

Bukarešta, 30. junija. r. Rumunjski dopisnik agencije Stefani poroča, da se okupacija severne Bukovine in Besarabije po sovjetskih četah razvija neovirano in brez vsakršnih incidentov. V smislu sklenjenega dogovora se bo še danes sestala v Odesi mešana komisija, ki bo določila v podrobnosti novo mejo in reševala vse morebitne spore pri evakuaciji oziroma, ki pripade sovjetski Rusiji. Sovjetska delegacija generala Kozlov in Boldin sta že včeraj prispela v Odeso, rumunska delegacija pod vodstvom generala Aldea pa je prispela tja davi. Poleg oziroma, ki je pred svetovno vojno pripadalo Rusiji, mora v smislu sklenjenega sporazuma Rumunija odstopiti tudi kos svojega starega ozemlja na tromeji Sovjetske Rusije, Rumunije in Bukovine.

United Press poroča, da so Sovjetske čete zasedle že vse ozemlje, ki pripade Rusiji. Obenem so bila tudi že končana pogajanja glede izmenjave prebivalstva v novem obsejnim ozemlju. Rumunji, ki so bili doslej nastanjeni v Besarabiji in Bukovini, se preselijo v Rumunijo, Ukrajinci in Besarabci, ki so po novi razmejitvi ostali pod Rumunijo, pa se preselijo v Besarabijo ali severno Bukovino. Prav tako je tudi z Nemčijo sklenjen dogovor, da se nemški naseljenec iz Besarabije in Bukovine preselijo v Nemčijo.

Rumunska vlada demantira v tujini razširjene vesti, da bi sovjetske čete na več krajih prekršile demarkacijsko črto in vkorakale na ozemlje, ki ostane Rumuniji. Prav tako ni bilo nikjer nikakih spopadov, ker so bile rumunske čete pravčasno obveščene, da se morajo umakniti.

Rumunska mobilizacija

Bukarešta, 30. jun. AA. (Rador). Ukaz o mobilizaciji je prebivalstvo v Rumuniji sprejelo z zaupanjem in v polnem miru. Obvezniki se prijavljajo svojim poveljstvom v največjem redu. Listi pojasnjujejo pomen dogovorov in naglašajo, da ti dogodki nikakor niso omajali zaupanja v moč in edinstvo naroda. Listi pozivajo prebivalstvo, naj še nadalje ohrani mir, in posebno poudarjajo, da je vlada v teh težkih časih storila vse, da bi se odvrnile nevarnosti razdiralne vojne. Nadalje pravijo listi, da je Rumunija odstopila Rusiji eno izmed največjih svojih dežel. V svojih člankih navajajo listi, da se sedaj vse upanje združuje okoli rumunske krone in onih, ki so poklicani, da zagovarjajo varnost države in poskrbijo za znano pravico in resnico.

Prevoz beguncev

Bukarešta, 30. jun. br. (DNB). Evakuacija ozemlja, ki ga je morala Rumunija prepustiti Sovjetski Rusiji se pospešeno nadaljuje. Vse civilni železniški promet je ustavljen in so vsi vlaki rezervirani izključno za prevoz vojaštva in prebivalstva iz severne Bukovine in Besarabije. Zaradi silnega navela beguncev v Bukarešto se sedaj vse vlake dirigirajo mimo Bukarešte v južno in zapadno Rumunijo. Tudi vsi avtomobili, avtobusi in tovorni avtomobili so bili rezervirani za prevoz vojaštva in evakuirancev. Ker se mora večina beguncev zaradi splošne mobilizacije javiti pri svojih enotah, je s tem položaj glede preskrbe beguncev znatno olajšan. Kljub temu pa primanjkuje prostora za njihovo nastanitev. Izprazniti so morali vse šole in druge ustanove, da so lahko nastanili vsaj otroci, ženske, bolnike in starejše ljudi. Brez dovoljenja ne sme nihče zapustiti svojega bivališča, da ne bi nastala še večja zmeda.

Novi režim v Černovicah

Črnoivce, 30. jun. br. (Tas). Čim so sovjetske čete zasedle glavno mesto severne Bukovine Črnoivce, so bili takoj izpuščeni iz zaporov vsi politični kaznjenci. Skupno je bilo izpuščenih okrog 100 oseb. Ko rumunjska stranka, ki je bila doslej prepovedana in je delala ilegalno, je bila takoj legalizirana, prav tako tudi organizacija komunistične omladine. Pod naslovom »Sovjetska Bukovina« je izšla danes prva številka novega lista, ki objavlja na uvodnem mestu proglas poveljnika sovjetskih čet.

„Pravda“ o okupaciji

Moskva, 30. jun. AA. (Tas). Ob združitvi Besarabije in severne Bukovine in Sovjetsko unijo objavlja moskovska »Pravda« članek, v katerem pravi, da je sovjetski narod z velikim zadovoljstvom sprejel vest o miroljubni rešitvi tega vprašanja.

V članku se navaja, da sta Stalin in sovjetska vlada z združitvijo teh pokrajin mnogo pripomogla k ideji vzpostavitve pravice, ki je bila izrešena 1. 1919.

Zadovoljstvo v Bukovini

Črnoivce, 30. junija AA. (Tas). Delavci severne Bukovine so sprejeli sovjetske čete z velikim navdušenjem. Prav tako so kmetje pozdravljali osvobodilno vojsko in jih obiskali s cvetjem. Med potjo so sovjetskim četam prebivalci na več krajih izrekli tople pozdrave.

Moskva ni zahtevala morskimi oporišč

Bukarešta, 30. jun. AA. (Rador). Uradni krogi demantirajo vesti, razširjene v inozemstvu, ki pravijo, da je Rusija zahtevala od Rumunije, naj ji odstopi gotova oporišča na Dunavu in na morju. Isti krogi demantirajo tudi vesti o incidentih ob madžarski in bolgarski meji.

Neresnične vesti o ruskih zahtevah Madžarski

Budimpešta, 30. junija. r. Nekateri rumunjski in drugi tuji listi so objavili vesti, da je sovjetska vlada poslala Madžarski ultimativno noto, v kateri zahteva odstopitev bivše Podkarpatske Rusije odnosno protektorat nad Ukrajinci, ki žive na tem ozemlju. Madžarska vlada te vesti uradno demantira kot popolnoma izmišljene.

Vpliv osi Rim-Berlin

Budimpešta, 30. jun. r. Napetost, ki je zavladovala na Madžarskem neposredno po sovjetski akciji proti Rumuniji, je sedaj znatno popustila. Kriza je srečno in mirno prebrojena in lahko se reče, da se je Madžarska zopet vrnila na položaj mirnega opazovalca nadaljnjega razvoja dogodkov. Se sproti se je mislilo, da se nahaja Madžarska pred usodnimi in zgodovinskimi odločitvami. Tega tudi na merodajnem mestu niso prikrivali, toda opozarjali so na to, da je sprejetje tako dalekosežnih sklepov odvisno v prvi vrsti od stališča, ki ga bosta v tem pogledu zavzeli prijateljski veselisi osi Rim-Berlin. Nemčija in Italija pa sta sporočili, da želita tudi nadalje ohraniti svojo doseženo politiko do Balkana in južnovzhodne Evrope.

Današnji madžarski listi podčrtavajo, da to ne pomeni, da bi se bila Madžarska odrekla svojim zahtevam, pač pa je dobila od Italije in Nemčije zagotovilo, da bosta zastopali madžarsko stališče na bodoči mirovni konferenci. Zaradi tega se je vse zopet povrnilo na normalno stanje in zato tudi ni treba pričakovati nikake note Rumuniji s strani Madžarske.

Nemčija noče vojne na jugovzhodu

Berlin, 30. junija. r. V zvezi z rešitvijo spora med Rumunijo in Sovjetsko Rusijo izjavljajo v dobro obveščenih berlinskih krogih prepričanje, da se novi revizionistični val vsaj dokler traja vojna proti Angliji ne bo razširil tudi na ostale južnovzhodne države. Glede na vesti o mobilizaciji na Madžarskem izjavljajo v Berlinu, da so bile le obsejne posadke na madžarski meji ojačene, kar pa je razumljiv varnostni ukrep, ki ga narekuje sedanji položaj.

Kar se tiče morebitne namere, da bi se problemi južnovzhodne Evrope reševali z orožjem, je stališče Berlina jasno. Na tem prostoru se mora za vsako ceno preprečiti vojna in vsi spori rešiti v medsebojnem sporazumu prizadetih držav. Berlin bo znal s svojim vplivom preprečiti vsako reakcijo, ki bi mogla dovesti do vojne v južnovzhodni Evropi. V Berlinu resno sumijo, da si Anglija z vsemi močmi prizadeva, da bi izzvala konflikt na jugovzhodu, znani pa bodo te namere izjavili.

Rimski nasvet Bolgariji in Madžarski

Rim, 30. junija. r. Diplomatski urednik agencije Stefani poroča: V pristojnih rimskih krogih izjavljajo, da je bila miroljubna rešitev spora med Sovjetsko Rusijo in Rumunijo sprejeta z zadovoljstvom tako v Rimu kakor v Berlinu. Kar se tiče vesti, ki so razširjene v tujini o tem, da namestila Madžarska in Bolgarija izkoristiti priliko in uresničiti svoje revizionistične zahteve nasproti Rumuniji, izjavljajo, da gre pri tem za tujo propagando, ki si prizadeva, da bi se spor razširil. V zvezi s tem se v Rimu naglašajo, da je Italija vedno gojila simpatije do Madžarske, toda glede na sedanji mednarodni položaj je Italija obema prijateljskimi državama (Madžarski in Bolgariji) nasvetovala, naj se potrpija in počakata, dokler ne pride čas. Rim in Berlin pazljivo spremljata vse dogodke ter sta v stalnem stiku.

Bolgarija želi mirno revizijo

Sofija, 30. jun. r. Kljub mobilizaciji v Rumuniji vlada v vsej Bolgariji popoln mir. Na merodajnem mestu zagotavljajo, da niso bili odrejeni nikakoli vpoklici rezervistov, vendar pa odklanjajo vsako informacijo o tem, kakšno število vojakov ima sedaj Bolgarija pod orožjem. Po splošni

sodbi je trenutno pod zastavo blizu 200 tisoč mož, računajoč pri tem stalni kader in one rezerviste, ki so bili pozvani na dvo-mesečne vežbe. Na merodajnem mestu odločno izjavljajo, da bo Bolgarija nadaljevala doseženo politiko in skušala na miren način doseči izpolnitev svojih zahtev. Prepričani so, da bo Bolgarija na miren način dobila Dobružo. Bolgarija je imela v zadnjih 30 letih štiri vojne in je zato sedaj njena glavna skrb, da se izogne novemu prelivanju krvi.

Rusija zahteva Aalandske otoke?

London, 30. junija. p. Potovanju švedskega zunanjega ministra v Moskvo pripisujejo v tujakajšnih političnih in diplomatskih krogih izredno velik pomen. Razna znamenja kažejo, da gre za zahtevo ruske vlade po izročitvi Aalandskih otokov, ker želi izpolniti vojaški obrambni sistem

Maršal Balbo padel

Veliki in drzni letalec je žrtvoval življenje za svojo domovino — Žalovanje v Italiji

Rim, 30. junija br. (Stefani) Italijansko vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo naslednje posebno poročilo:

»O priliki letalske akcije pri Tobruku se je letalo, ki ga je vodil guverner Libije, letalski maršal Italo Balbo, vnelo in treščilo na zemljo. Maršal Balbo in vsi člani posadke so se ubili.

Zastave italijanske oborožene sile se klanjajo nad smrtnimi ostanki v čast Itala Balba, protovojvode v svetovni vojni, revolucionarnega quadrumvira, prekoceaneškega letalca in guvernerja Libije, ki je padel na polju slave.

Rim, 30. junija br. (Stefani) Maršal Italo Balbo je našel smrt v letalski bitki Star je bil 44 let. Bil je eden najboljši upoštevanih voditeljev fašistične revolucije in vse fašistične organizacije. Bil je član revolucionarnega quadrumvirata o priliki pohoda na Rim. Po končani fašistični revoluciji je bil državni podtajnik, pozneje pa minister in maršal za letalstvo. Končno je postal guverner Libije. Vse svoje življenje je bil v službi domovine in fašistične revolucije. Bil je mož dejanj in se je posebno odlikoval z držnim poletom s celim oddelkom težkih vojaških letal preko oceana. Kot guverner Libije je bil izvršilec velikih načrtov Mussolinija ter je uspešno izvedel kolonizacijo Libije in organizacijo njene uprave ter do kraja organiziral njeno obrambo. Vedno je bil zgled junštva in odločnosti.

Mussolini je odredil, da se v znak narodne žalosti izobesijo na vseh javnih poslopih zastave na pol droge. Posebne žalne svečanosti bodo prirejene za letalstvo, ki je s smrtjo maršala Balba izgubilo svojega organizatorja, moža, ki se po pravici lahko imenuje oče italijanskega vojnega letalstva.

Washington, 30. junija br. United Press poroča iz Rima, da je izzvala smrt maršala Balba po vsej Italiji veliko žalovanje. Balbo je bil eden izmed najbolj popularnih ljudi v Italiji, zlasti odkar je s 24 bombniški preletel ocean. Po zadnjih vesteh je maršal Balbo padel v borbi z angleškimi letali. Njegovo letalo je bilo zadeto ter se je vnelo in treščilo na zemljo. Pri tem so se ubili vsi člani posadke, med njimi tudi svak maršala Balba.

Maršalovi tovariši v smrti

Rim, 30. junija AA. (Stefani) Obenem z maršalom Balbom je bilo ubitih še 9 oseb, med njimi major pilot, kapetan mehanik, radiotelegrafist in nekateri potniki, ki so potovali po službenih poslih v Tobruk in sicer generalni konzul v Tripolisu Caretti, pešadijski major Bracneli, topniški kapetan Quilici, direktor italijanskega lista »Corriere Padano« in letalski poročnik Florio Gino, maršalov zet.

Hitlerjevo sožalje

Berlin, 30. jun. br. (DNB) Ob smrti maršala Balba je poslal kancler Hitleri Mussoliniju sožalno brzojavko, v kateri pravi: »Pravkar sem prejel vest o letalski smrti maršala Balba. Ob težki izgubi, ki je zadela vas in ves italijanski narod, izražam svoje najgloblje sožalje. Ob mrtvaškem odru maršala Balba žaluje v italijanskim narodom tudi ves nemški narod. Junaški čini maršala Balba bodo ostali tudi pri nas nepozabni.«

Sožalno brzojavko so poslali tudi maršal Göring, zunanji minister Ribbentrop in drugi vrhovni Nemčije.

Odmev v listih

Rim, 30. junija AA. (Stefani). Italijanski listi posvečajo svoje prve strani smrti maršala Balba in pri tem posebno naglašajo junaško osebnost quadrumvira fašistične revolucije. »Messaggero« pravi, da je bil Balbo od rane mladosti vedno med najaktivnejšimi Italijani in da je posebno po vojni mogel dokazati svoje velike sposobnosti. »Popolo di Roma« pravi, da

na Baltičkem morju. Velik pomen pripisujejo tudi potovanju podpredsednika litovske vlade in zunanjega ministra Mickevičusa v Moskvo.

Baltiški obrambni pakt razveljavljen

Talin, 30. junija r. Estonska vlada je odpovedala svoječasto s Letonsko in Litvo sklenjeni vojaški pakt, ker nasprotuje sporazumu, sklenjenemu s sovjetsko Rusijo. Tudi letonska in litovska vlada s svoje strani sta odpovedali ta pakt.

Litovski minister v Moskvi

Kovno, 30. junija. AA. (Stefani). Podpredsednik litovske vlade in zunanji minister Mikek je danes odpotoval v Moskvo na povabilo Molotova. V Moskvi bosta razpravljala državnilka o vprašanjih, ki so nastala med Rusijo in Litvo glede na najnovejšo dogodke.

Delo in življenje maršala Balba

Maršal Italo Balbo se je rodil 6. junija 1896 in je letos dopolnil šele 44. leto. Že kot 14leten deček se je začel javno udeleževati pri malem provinčnem listu v svojem rojstnem mestu v Ferrari. Za svoja leta nenavadno telesno in duševno razvit se je leta 1910 pridružil akciji Ricciotta Garibaldija, ki je nameraval organizirati vstajo v Albaniji proti Turčiji. Akcija ni uspela, toda Balbo se ni dal oplasti in se je z vso verno vrgel v javno življenje. Kot sijajen ljudski govornik je nastopal za Garibaldijeve ideje, pri tem pa ni zanemarjal svojih studij. Ob izbruhu svetovne vojne

Minister dr. Korošec o prosvetnem programu

Po odstopu Bože Maksimovića je postal minister prosvete dr. Anton Korošec

Beograd, 30. jun. r. Kraljevi namestniki so v imenu Nj. Vel. kralja sprejeli ostavko, ki jo je podal minister prosvete Boža Maksimović. Z istim ukazom je bil imenovan za ministra prosvete predsednik senata in minister v pokoju dr. Anton Korošec.

Beograd, 30. junija a. Danes ob 18. je prosvetni minister dr. Anton Korošec sprejel v svojem kabinetu zastopnike tiska in jim izdal sledečo izjavo, v kateri je med drugim dejal:

»Prevzemam prosvetno ministristvo v resnem času. Naši državni so sicer res prihranjene vojne strahote, vendar jo dosegajo valovi borbe, v kateri se odločuje usoda sveta. Danes gre za vse kulturne in moralne vrednote človeštva in celo za najvišje človeške dobrine: vero, družino, domovino. Zato moramo biti pripravljeni, da se uspešno upremo vsem eventualnostim, ki bi utegnile nastopiti v vrtnicu dogodkov.

Prosveta je temelj zdrave državne politike. Prosvetljeno ljudstvo hodi po varni poti bodočnosti. Prizadevati si moramo, da bomo dali našemu narodu najboljše prosveto, ki bo odgovarjala sedanjim razmeram na svetu ter pogojem in potrebam današnjega družabnega reda in napredka. Odstranjevanje je treba s pripravnimi pedagoškimi metodami vse škodljive vplive vidnih in nevidnih sil in v prosveti morajo priti do izraza samo pozitivne norme današnjega kulturnega stremeljenja. V prosveti ne more in ne sme biti neodločnosti, omahovanja in tanzanja. Vse mora biti jasno, precizno, odločno. Prosvetni in kulturni ukrepi morajo biti smelni in energični. Samo tako se da izvesti kulturni in moralni prepoved.

V prosvetnem pogledu je naša država precej zaostala za mnogimi drugimi državami. Moramo pohoteti, da jih dohitimo in po možnosti nekatere tudi prehitimo. Zato je potrebno sodelovanje vseh prosvetnih faktorjev, v prvi vrsti prosvetnih delavcev, učiteljev in profesorjev. Na njihovo iskreno sodelovanje računamo z gotovostjo. Vemo, da je njih današnji položaj težak, storili pa bomo vse, da se popravi do skrajnih mej možnosti. Preskrbljeni in zadovoljni prosvetni delavci, o tem smo prepričani, se bo ves posvetil z gorečnostjo in ljubeznijo svoji visoki in pomembni vlogi kulturnega delavca in vzgojitelja mladine. Na mladini sloni bodočnost države in naroda. Vsa naša pozornost se mora obrniti njeni narodni in moralni vzgoji.

To so osnovne smernice naše prosvetne politike. Varovali, negovali in razvijali bomo jezikovne in narodne tradicije Srbov, Hrvatov in Slovencev, svetinje in običaje vseh prizanih veroizpovedi ter bomo s tem skrbeli, da bodo vse šole in vsi prosvetni zavodi sploh postali čebelnjak reda in dela in sejalci prosvete in morale resnične narodne kulture in rodoljubja. Mladino moramo pripraviti, da bo potom prosvetljenosti duhovno in moralno oborožena za ono veliko dobo, ki prihaja na svet. Mora biti vzgojena v žrtvovanju za narodne ideale v goreči ljubezni do domovine in iskreni vdanosti izvršenemu prestolu in domu Karadjordjeviću. Vse kulturne ustanove, vsi vzgojni faktorji, vsi prosvetni delavci se morajo mobilizirati za veliko akcijo prosvetnega in moralnega prepoveda. Pričakujemo od vseh največje žrtve in napore v korist domovine in naroda, pripravljani pa smo vedno ustreči vsem njihovim upravičenim željam in potrebam. S složnim in požrtvovalnim delom bomo obvarovali mladino zablod in krivih potov in jih napotili na pravo moralno in narodno pot.

Dr. Korošec prevzel posle

Beograd, 30. junija p. Novi prosvetni minister dr. Anton Korošec je prevzel ob 11. dopoldne svoje posle od dosežanega prosvetnega ministra Bože Maksimovića, ki ga je sprejel v svojem kabinetu ter mu predstavil načelnike oddelkov. Ministra dr. Korošec in Boža Maksimović sta imela nato še eno uro dolg razgovor.

Odnosi z Rusijo

Ankara, 30. junija. p. Danes popoldne so bila v ruskem poslanstvu v Ankari izmenjena pisma, podpisana po ruskom poslaniku Terentijevu in jugoslovanskem poslaniku dr. Šumenkoviću glede sporazuma o vzpostavitvi normalnih diplomatskih odnosov, sklenjenega 24. t. m. med Jugoslavijo in Zvezo sovjetskih republik. Pisma nosijo datum vzpostavitve odnosov. V pismih se z zadovoljstvom poudarja prepričanje, da bo vzpostavitev medsebojnih odnosov, ki ustrezajo interesom obeh držav, doprinesla k nadaljnjemu razvoju in utrditvi čustev iskrenega prijateljstva med obema narodoma in k srečni izpolnitvi gospodarskih odnosov. Izmenjavljaj pismo so prisostvovali vsi člani jugoslovanskega in ruskega poslanstva.

se je kot 19leten mladenič javil prostovoljno v vojsko ter je bil več mesecev na fronti, nato pa se je javil k letalstvu, ki je bilo takrat šele v razvoju. Z osebno hrabrostjo se je tako odlikoval, da je bil kmalu povišan za oficirja.

Po vojni je Balbo nadaljeval studije in je dosegel doktorat. Posvetil se je novinarstvu in politiki, ves goreč za prepoved Italije. Ze leta 1915 se je bil seznanil z Mussolinijem, s katerim ga je družilo idejno in osebno prijateljstvo tudi po končani vojni. Postal je kmalu eden najvidnejših voditeljev fašizma. Kot član vrhovnega vodstva, t. zv. quadrumvirata, je 22. avgusta 1923 vkorakal v Rim na čelu fašističnih revolucionarnih oddelkov.

Z osvojitvijo Rima je fašizem osvojil Italijo in tu se je pričela tudi velika kariera mladega Balba. Postal je najprej državni podtajnik, a s 30. leti je bil že minister in letalski general. Na tem položaju je razvil vse svoje sposobnosti in organiziral italijansko vojno letalstvo, ki spada danes med najboljše na svetu. Balbo je prvi organiziral nastop letalstva v masah, strategija, ki se je v sedanji vojni najbolj obnesla. Začeli so se njegovi sloviti poleti nad Sredozemskim morjem, a včiek je predstavljali skupinski polet preko oceana, ki mu je princel ne samo najvišje italijansko, nego tudi mednarodno priznanje. Leta 1934 je bil imenovan za letalskega maršala, januarja 1936 pa za guvernerja Libije z nalogom, da organizira upravo, kolonizacijo in obrambo te najvažnejše italijanske kolonije. Svojo nalogo je odlično izvedel in pretvoril ogromno področje puščave v rodovito zemljo. In v tej drugi domovini, ki ji je bil posvetil vse svoje izredne zmožnosti, ga je doletela sedaj tudi smrt, smrt velikega letalca in kolonizatorja.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 30. jun. br. (DNB) Italijansko vrhovno poveljstvo je objavilo naslednje vojno poročilo:

Značilne akcije italijanskih kolon na meji Cirenaike. Nekateri točke so bile zasedene, napadi sovražnih motoriziranih kolon pa so bili odbiti. V zračnih bitkah se bila štiri sovražna letala sestrelila in več članov njihovih posadk ubitih. Dve italijanski letali se nista vrnila. Med s vračnim letalskim napadom na letališče pri Tobruku, pri katerem pa ni bila povzročena nikakva škoda, so naša letalska letala sestrelila dve sovražni, verjetno na drugi tretje sovražno letalo. Tudi sovražni napad na letališče pri Massaui ni povzročil nikake posebne škode. Ero sovražno letalo je bilo od protiletalskega tomištva sestreljeno.

Selitev francoske vlade

Začasno se bo vlada iz Bordeauxa preselila v Clermont-Ferrand, skušala pa bo čim prej dobiti nemško dovoljenje za povratak v Pariz

Bordeaux, 30. jun. br. (DNB) Francoska vlada s predsednikom republike Lebrunom na čelu je danes zapustila Bordeaux in se preselila v Clermont-Ferrand, kjer bo začasni sedež vlade. Ob enem z vlado so odstopali v Clermont-Ferrand tudi vsi člani parlamenta, ki so bili v Bordeauxu. Francoska vlada pa ne misli ostati v Clermont-Ferrandu, marveč se namestila v Pariz. Glavni francoski zastopnik v komisiji za omejitve general Huntzinger je danes že sprožil to vprašanje in prošil, naj nemške oblasti ukrenejo vse potrebno, da se omogoči preselitev vlade in vrhovnih državnih oblasti v Pariz. V tem primeru bi bilo treba urediti poseben pas od Pariza do nezačudenosti ozemlja, da bo imela vlada neposredno zvezo s tem ozemljem.

Danes so se vrtnili v Pariz uradniki francoske državne banke, v teku prihodnjega tedna pa se bodo vrtnili tudi nameščenci številnih zasebnih podjetij. Prav tako se je začelo civilno prebivalstvo, ki je zbežalo iz Pariza, zopet vračati na svoje domove.

Bordeaux, 30. jun. AA. (Havas). List »La Petit Gironde« objavila podrobnosti o pripravi na ožid francoske vlade iz Bordeauxa. List piše, da bo novo središče francoske vlade v nekem mestu centralne Francije. Dalje omenja, da razpravljajo o vrnitvi francoske vlade v Pariz, o čemer so govorili tudi v francosko-nemški komisiji v Weisbadnu. Včeraj so dolge vrste avtomobilov in kamionov zapuščale Bordeaux. Ni še znano, kako dolgo re bo francoska vlada zadržala v centralni Franciji, verjetno pa je, da tako dolgo, dokler se ne reši vprašanje Pariza in še nekaterih mest v zasedenem ozemlju.

Slovo veleposlanika Campbella

Bordeaux, 30. junija AA. (Havas) Predsednik francoske vlade maršal Petain je sprejel danes angleškega veleposlanika sir-a Campbella, ki se je poslovil od njega pred definitivnim odhodom v London.

Reynaudova avtomobilska nesreča

Bordeaux, 30. jun. AA. (Havas). Zdravniki so izjavili, da bodo mogli dati točno

diagnozo o zdravstvenem stanju Reynauda šele po 48 urah. Med tem pa smatrajo, da življenje bivšega ministrskega predsednika ni v nevarnosti. Ugotovljeno je, da je v trenutku avtomobilske nezgode Reynaud osebnost šofiral in da je še iz neznanih razlogov njegov avtomobil trčil skupaj z drugim avtomobilom in se prevrnil v obcestni jarek.

Hitler v Parizu

Berlin, 30. junija r. Današnji nemški listi objavljajo slike o prvem obisku kancelarja Hitlerja v Parizu. Kancelar Hitler je (kakor je »Jutro« na kratko že poročalo) pretekli teden v spremstvu generala Keitla in članov svojega štaba prisel na letalno na pariški letališče Bourget, odkoder se je z avtomobilom odpeljal v Pariz in si ogledal njegove znamenitosti. Obiskal je med drugim francoski vojni muzej ter se poklonil na Napoleonovem grobu. Povzpel se je na Eiffelov stolp, odkoder je najlepši razgled na Pariz. Obiskal je tudi Versailles, kjer je bila podpisana svojačasna mirovna pogodba. Tajno, kakor je prišlo v Pariz, se je zopet odpeljal z letalom v Parizu skoraj nihče ni vedel za ta obisk.

Pretekli dne je kancelar Hitler obiskal tudi Strasbourgo, kjer si je ogledal znamenito katedralo, nato pa se je odpeljal na bojišče v Vogezih, kjer so se vodile hude borbe nemških z zadnjimi francoskimi četami pred sklenitvijo premirja.

Komisija za izvedbo premirja

Berlin, 30. jun. r. V Wiesebadnu so se zbrali že vsi člani komisije za premirje, določene v sporazumu o premirju med Nemčijo in Francijo. Včeraj so člani obeh delegacij stopili v prve stike. Nemški in francoski delegatoma se je včeraj pridružil tudi italijanski delegat. Francoska delegacija je nastanjena v hotelu »Rose«, nemška delegacija pa v hotelu »Nassauerhof«, kjer bo imela komisija za premirje svoje zasedanje. V istem hotelu je nastanjena tudi italijanska delegacija. Trg pred hotelom straži policija, ki ne pušča nikogar blizu. Za predsednika komisije je imenovan nemški general Stülpnagel.

Chamberlain napoveduje borbo do skrajnosti

Sinočnji radijski govor — Napoved nemškega napada — Na kaj računajo Angleži

London, 30. jun. s. (Reuter) Zadnje dni so se širile po svetu vesti, da sta nastala po kapitulaciji Francije tudi v Angliji dva tabora. Enemu, ki je za odločno nadaljevanje vojne do končne zmage, naj bi po teh vestih načeloval predsednik vlade Winston Churchill, drugemu, ki pa je proti tej politiki in za čim prejšnjo sklenitev premirja, na naj bi načeloval bivši ministrski predsednik Neville Chamberlain. Zato so v Angliji in inozemstvu z napestostjo pričakovali za noč napovedani radijski govor starega državnika. Chamberlainov govor so prenašale noč ob 20.45 poleg angleških vse radijske postaje v imperiju in v Zedinjenih državah. Govor je trajal samo 8 minut. Chamberlain je izjavil med drugim:

»Najprej hočem povedati, da delamo vsi člani vojne kabinete v polnem soglasju. Kdor pošlusa sovražno propagando, ki raznaša prazne vesti, da bi kakoli od nas pristal na mirovno pokorjanje, dela samo sovražniku uslugo. Mi smo močni in enotni narod, ki se da raje uničiti kakor pa priti pod tuje gošpstvo. Pod vodstvom ministrskega predsednika Churchilla smo vsi zbrani z odločnostjo in borbenim duhom velikega naroda. Če je treba braniti svobodo in civilizacijo, bo pogumnim možem in ženam samo utrdilo odločnost dejstvo, da smo v tej borbi ostali sami in moramo sami zmagati. Ne podcenjujem niti trenutke velike vojaške moči, ki je premagala pogumno francosko armado in spravila Francijo v sedanjí žalostni položaj. Vsi tudi vemo, da ima zdaj sovražnik svobodne roke, da napade nas. Nedvomno so letalski napadi zadnjih dni samo predigra večjih napadov. Nemčija boče še vedno storiti vse, da hitro konča vojno. Vemo, da se sedaj celo pripravlja na invazijo Anglije. Vsek trnutek lahko začne z napadom na nas do morju in v zraku.

Toda od sovražnika nas deli močnejša ovira proti tankom nezo katerakoli izmed onih, na katere je doslej naletel, namreč morje. Naša armada ki še vedno narašča, je močnejša kakor je bila kdakoli. Pa tudi naše vojni brodogovore mora biti napore izločeno, preden lahko sovražnik izkrcava v Angliji ekspedicijsko vojsko. In če bi se mu izkazalo posrečilo, bi moral dobiti vse važnejše zaloge za to vojsko do morju. Preostala možnost napada v zraku. Toda naše letalstvo je danes močnejše nezo ob začetku vojne. Tako po opremi, kakor tudi po izvežbanosti in moralu je boljše od sovražnega. To naše letalstvo mora biti naprej uničeno ali prežnato, preden sovražnik lahko z morja ali zraka izkrcava svojo vojsko. Končno imamo še našo kopno vojsko. Ta trenutek imamo na razpolago večjo armado v naši državi nezo kdakoli v zgodovini. Velik del te armade je odlično izvežban in se je izkazal že v borbah s sovražnikom.

Vedno bolj pa ta armada tudi narašča po številu, pripravljenosti in opremi. Končno imamo še veliko armado naših mož in žen, ki stavišajo na razpolago vse svoje sile za civilno obrambo. Vse jih preveča isti borbeni duh, ki ne bo nikdar miroval, če sovražnik poskuša invazijo. Sovražnik lahko poskuša s prodorom v Anglijo. Če pa to res stori, se bomo borili na vsaki cesti, v vsaki vasi in vsaki hiši, dokler ne bo uničen sovražnik ali pa mi. Če pa bo končno sovražnik prisiljen, da evakuira svojo vojsko iz Anglije, kakor smo morali mi to storiti iz Francije, ga ne bo čakalo prijazno brodogovje, da ga prepelje. Čakali ga bosta poguba in smrt.

Povedal sem stvarne razloge, zakaj smo v stanju, da premagamo sovražnika. Imamo pa še močnejši razlog na svoji strani. Borili se bomo za naše domove, s prepričanjem, da gre za stvar civilizacije in miru, za stvar pravice proti zlu. Gotovo bomo pri tem deležni božjega blagoslova.

»Totalna obramba«

London, 30. junija AA. (Reuter) Državni podtajnik v informacijskem ministrstvu Harold Nicolson je imel v Newsderriju govor, v katerem je opozoril poslušalce, da se je v najkrajšem času treba čim bolj pripraviti, ker Angliji preti najstrašnejša nevarnost v teku zadnjih desetletij. Ni drugih sredstev za rešitev Anglije iz te nevarnosti kakor totalni odpor vsega naroda. Vsi oni, ki zavzemajo negativno stališče in hočejo kritizirati napravljen napake, slabijo narodni odpor in ponavljajo sami napake, ki so bile storjene v teku predvojnih let. Sedaj je popolnoma brez koristi kritizirati ali obsojati vlado ali vrhovno komando, ali na drugi strani Belgije, Nizozemce, Francoze in Amerikance. Vsi državljani morajo izvršiti svoje dolžnost in se boriti proti sovražniku, posebno proti sovražni propagandi v dveh oblikah, to je proti propagandi, ki trdi, da je Nemčija nepremagljiva, in proti propagandi, ki trdi, da angleški srednji sloj in povprečni Anglež ne bo mnogo trpel radi nemške zmage.

Tajna seja angleškega parlamenta

London, 30. junija AA. (Reuter) Parlamentarni urednik agencije Reuter poroča, da bo min. predsednik Churchill podal ta teden v poslanski zbornici obširno poročilo o razmerah, v katerih je morala francoska vlada ustaviti borbo, in o posledicah tega dogodka za Anglijo. Urednik pristavlja, da še ni določen dan, ko bo podal Churchill to izjavo, zdi pa se, da se bo to zgodilo čimprej, morda v torek. Zdi se, da bo poslanska zbornica izrazila željo, naj bi se o ekspoziciji razvila debata in da bo nato sledila tajna seja parlamenta. Enako željo so izrazili tudi člani lordske zbornice.

Aretirana žena vodje angleških fašistov

London, 30. junija br. (DNB) Pod sumom špionaže in rovarjenja proti interesom državne obrambe je bila aretirana lady Mosley, soproga že meseca maja aretirane voditelja angleških fašistov. V njenem stanovanju so baje našli mnoge kompromitirajoče korespondence.

Pomanjkanje papirja v Angliji

Berlin, 30. junija (DNB) V Angliji se čedalje bolj občuti pomanjkanje papirja. Vsi listi so pričeli izhajati v zmanjšanem obsegu, pričakuje pa se še nadaljnja njihova omejitev. Cena za tono papirja se je dvignila od 11 funtov pred vojno na 24 funtov sterlingov.

Angleški otroci v Ameriki

New York, 30. jun. AA. (Reuter). Ameriške združene države slavijo danes narodni praznik svoje neodvisnosti. Svečanosti, ki so jih priredili pri tej priložnosti, so izkoristili za zbiranje pet milijonov dolarjev (300 milijonov din), ki se bodo porabili za nameščenje otrok iz Evrope. Verjetno je, da se bodo še ta teden v vseh zaveznikih državah organizirali odbori, ki bodo vodili to akcijo. Centralni odbor je že iz vseh

Japonci zahtevajo zase ves Daljni vzhod

Japonska verzija ameriške Monroeove doktrine Na Daljnem vzhodu sme odločati samo Japonci! — Priprave Amerike — Bombardiranje Čungkinga

Tokio, 30. jun. r. Zunanji minister Arta je imel no radiu govor, v katerem je obrazložil japonsko zunanjo politiko. Med drugim je dejal:

»Ves svet želi vzpostavitev pravičnega in trajnega mira. Akcija japonske vlade stremi za uvedbo novega političnega in socialnega reda na Daljnem vzhodu. Nekatere države tega nečelo razumeti in še nadalje podpirajo režim maršala Čangkaj-šja na Kitajskem. Japonska je trdno odločena, onemogočiti vsako nadaljnjo akcijo v prilog maršala Čangkaj-šja. Japonska zahteva mnenje, da predstavljajo države Vzhodne Azije in Južno morje plemenito zemljišče, zgodovinsko in gospodarsko enoto. Zato je potrebno sodelovanje med vsemi državami Vzhodne Azije. Japonska v začetku vojne v Evropi ni hotela intervencirati. Zato smatra Japonska, da tudi zapadne velesile ne smejo imeti nikakega vpliva na novo ureditev odnosov v Vzhodni Aziji.

Washington, 30. jun. br. (Reuter) Zanimanje Zedinjenih držav, ki je bilo še včeraj usmerjeno na Balkan, je sedaj osredotočeno izključno na Daljni vzhod, koder bo po splošnem pričakovanju prišlo v najkrajšem času do zelo važnih in dalekosežnih dogodkov. To sklepajo zlasti po včerajšnjem govoru japonskega zunanjega ministra, ki je proklamiral za Daljni vzhod nekako Monroeovo doktrino, naglašajoč, da bo Japonska po lastnih načrtih napoved uredila odnose Daljnega vzhoda, odklanjajoč pri tem vsako vmešavanje drugih držav. Po ameriških informacijah velja ta opomn tako za Anglijo in Francijo, kakor za Zedinjene države. Nemčijo in Italijo. Položaj v Hongkongu je vedno bolj nejasen. Nad 800 angleških državljani, moških izpod 18 let, je bilo evakuiranih v Manilo na Filipinih.

V Washingtonu je imel angleški veleposlanik lord Lothian dolg razgovor z zunanjim ministrom Cordellom Hullom. Ni še jasno, kako namerava Japonska izkoristiti sedanjí položaj v Evropi, toda v ameriških krogih smatrajo, da je vsaka akcija Japonske v tej smeri zelo riskantna. Izgleda, da je sedaj tudi rešena uganka, kam je odplulo ameriško vojni brodogovje, ki je pred štiri dni zapustilo Havajske otoke. Verjetno je, da bodo ameriška francoska in angleška vojna mornarica na Daljnem vzhodu skupno nastopile proti Japonski, če bi Japonci poskušali okupirati Indokino in Hongkong ali če bi poskušali kakor akcijo proti Filipinom ali Nizozemski Indiji.

New York, 30. jun. br. (Tas) Kitajska agencija poroča iz Hongkonga, da so Japonci pripravili že vse za okupacijo francoske koncesije v Šanghaju. Če bi se Francozi temu urili, bo to Japonski njihovo koncesijo blokirali na enak način, kakor so svojočasno blokirali angleško koncesijo. Kitajska vlada, ki je pod kontrolo Japoncev, je poslala uravi mednarodne koncesije zahtevo po kontroli s strani Vengzinvejeve vlade. Za primer, da bi bila ta zahteva odklonjena, orožil z vojaško intervencijo.

Cungking, 30. jun. br. (Tas) Začasna prestolnica maršala Čangkaj-šja je bila ponovno strahovito bombardirana od japonskega letalstva. Več sto letal je več ur metalo bombe na mesto in okolico in povzročilo strahotito razdejavanje. Porušeni je okrog 1500 hiš, med njimi tudi poslopje ameriške bolnišnice in več drugih zgradb, ki pripadajo ameriški Rdečemu križu. V ameriški bolnišnici je bilo 20 bolnikov ubitih. Razdejan je tudi dišički dom ter knjižnica in ostala poslopja osrednje kitajske univerze.

Evakuacija neborcev iz Hongkonga

Hongkong, 30. junija (DNB) Angleži so pričeli evakuirati Hongkong. Iz Hongkonga je že odplul prvi angleški parnik s 600 ženami in otroki, ki je namenjen v Manilo. Do 15. julija ima biti evakuacija žen in otrok popolnoma končana, tako da bodo ostali v Hongkongu le za borbo sposobni moški.

Zaščita panamskega prekopa

New York, 30. jun. AA. (Reuter). Donavajo se nekatere posameznosti o korakih, ki so jih Zedinjene države podzele za zaščito Panamskega prekopa. Tako bodo po vsem prekopu postavili mreže za zaščito proti podmornicam. Na strani Tihega morja so te mreže že postavljene. Zvedelo se je tudi, da je del ameriškega tihomorskega brodogovja že na poti od Havaj-

pokrajini prejel mnogoštevilne ponudbe, katerimi veliko število ameriških družin izraža željo, da bi prevzele deco iz Evrope. Skupno z deco iz Anglije bo prišla v Ameriko tudi deca francoskih beguncev v Angliji.

Švicarska pričakovanja

Basel, 30. junija r. Odgovarjajoč na razne pripombe nemških listov, da je bila švicarska vlada preveč velikodušna v podpiranju neprijateljskih ranjencev in vojakov, naglašal švicarski tisk, da je Švica 1. 1916 nudila nemškim ranjencem in drugim beguncem enako podporo kakor sedaj onim, ki so se zatekli v Švico in tu iskali pomoči. Glede razvoja dogodkov na zapadu švicarski tisk ne prikriva zadovoljstva, da je prišlo do odstranitve barikad na ulicah v obojnih krajih in do delne demobilizacije. Vsek demobiliziran Švica je zadovoljen, da se lahko zopet posveti svojemu delu. V vseh švicarskih krogih prevladuje prepričanje, da se naglo bliža konec vojne. V dobro informiranih krogih so mnenja, da Anglija ne želi plačati prevelike cene dolgotrajne gospodarske vojne. Vendar je na drugi strani res, da Anglija svojih naročil vojnega materiala v Ameriki ni zmanjšala, marveč še povečala.

Japonci zahtevajo zase ves Daljni vzhod

Japonska verzija ameriške Monroeove doktrine Na Daljnem vzhodu sme odločati samo Japonci! — Priprave Amerike — Bombardiranje Čungkinga

skih otokov proti Panamskemu prekopu. To brodogovje bo prešlo na Atlantski ocean. Ob prekopu samem so postavljene protiletalske baterije. V merodajnih političnih krogih izjavljajo, da so vse te odredbe samo obrambnega značaja.

Motorizacija ameriške vojske

Washington, 30. junija AA. (Reuter) Ameriška vojska je dobila dve novi motorizirani divizion s skupno 1400 vojnimi vozovi.

Ameriška kontrola nad tujimi ladjami

Washington, 30. junija AA. (Stefani). Ameriški finančni minister Morgan je izdal naredbo, da ne sme nobena tujja ladja, ki je vsidrana v ameriških vodah in v vodah Panamskega prekopa, odpluti brez dovoljenja ameriškega finančnega ministra. V finančnem ministrstvu se je ustanovil poseben oddelček za tuje trgovinske ladje, ki so postavljene pod strogo kontrolo glede svojih tovorov in članov posadke.

Gospodarska pogodba med Nemčijo in Finsko

Berlin, 30. junija AA. (DNB) Po zaključku nemško-finskih gospodarskih pogajanj, ki so se začela v Berlinu prve dni meseca junija, je bilo včeraj v Berlinu podpisanih več sporazumov, s katerimi se ureja blagovni in plačilni promet med Nemčijo in Finsko. Novi sporazumi so prilagodili sedanjim razmeram in potrebam. Upati je, da bo gospodarska izmenjava blaga med Nemčijo in Finsko, ki je v zadnjih mesecih precej zastala, ponovno oživela.

Smrtna nesreča madžarskega politika

Budimpešta, 30. jun. p. Narodni poslanec in podpredsednik vladne stranke Vally je izžubil danes življenje. Njegov avtomobil je trčil skupaj z avtomobilom angleškega poslanstva.

Dr. Tupanjan — novi predsednik zemljoradnikov

Beograd, 30. jun. p. V dvorani Kola srbskih sester je bil danes sestanek delegatov zemljoradniške stranke iz vse države. Na sestanku je prišlo okoli 500 delegatov. Sklican je bil zaradi odhoda predsednika stranke Milana Gavrilovića, ki je bil imenovan za poslanika v Moskvi. Zborovanje je otvoril dr. Milen Gavrilović sam, nakar sta bili po njegovem otvoritvenem govoru poslani pozdravni brozjavki Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu nemestniku Nj.

Dr. Milen Gavrilović je v svojem poročilu opisal zunanji in notranji položaj, zlasti dogodke, ki so dovedli do vzpostavitve diplomatskih odnosov z Rusijo in njegovega imenovanja za poslanika v Moskvi. Ker se bo mudil dalje časa izven države, je bil za njegovega namestnika izvoljen za predsednika zemljoradniške stranke bivši narodni poslanec dr. Miloš Tupanjanin. Po obširni debati, v kateri je govorilo večje število govornikov in v kateri je bila izrečena zahvala dosedanjemu predsedniku za njegovo delo, se je dr. Milen Gavrilović zahvalil za izražene simpatije ter naprosil vse delegate, naj nadaljujejo dosedanje delo.

Egiptski diplomati v Beogradu

Beograd, 30. jun. p. Egiptski poslanik iz Rima in osebe tamkajšnjega poslanstva ter še nekateri drugi ugledni Egipčani so danes prispele iz Rima v Beograd. Na postaji jih je pozdravil odpravnik poslova egiptskega poslanstva v Beogradu Ahmed Hakim, ki je bil v spremstvu dosedanjega atašee Ibrahimah Mahnuta. V Carigradu se bodo egiptski diplomati srečali z italijanskimi, ki se vračajo iz Egipta v Italijo.

Roparski umor v Beogradu

Beograd, 30. junija p. Dasi so v beograjskem predmestju Dušanovcu razbojniški umorili 84letno upokojenko Ljubico Čudić. Očividno gre za roparski umor.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarjara Fran Jeran. Za inšeratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Medsebojni letalski napadi na zapadu

Vedno češči in vedno večji so nemški napadi na Anglijo in angleški na Nemčijo

Berlin, 30. jun. br. (DNB) Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

V Franciji in na morju nobenih posebnih dogodkov. V noči na 30. junija so napadla nemška bojna letala luke in tovarne orožja v Angliji in na Škotskem. Na mnogih krajih so bile zapazene velike eksplozije in požari, zlasti v Lukah Cardiff in Bristol, kjer so bili zažgani tanki bencina. Tudi letališča pri Lincolnu, Nottinghamu in Yorku so bila cilj nemških letalskih napadov.

Angleška letala so tudi v pretekli noči napadla severno in zapadno Nemčijo ter metala bombe na nevojaške objekte. Povzročena škoda je neznatna. V nekem zapadnonemškem mestu so angleška letala s strojinicami obstrlevala gasilce, ki so hoteli gasiti neki požar.

Protiletalsko toplotnost je sestrelilo štiri sovražna letala. Eno lastno letalo požrešamo.

London, 30. jun. br. (Reuter) Letalsko ministrstvo obavlja:

Angleška letala so v petek ponoči in včeraj ponovno napadla tovarne, železniška križišča, tovarne kolodvoze, letališča in druge važne vojaške naprave v nemškem zaledju. Posebno hudo so bombardirala veliko kemično tovarno v Domasenu pri Düsseldorfu, na katero so celo uro metala zažigalne in eksplozivne bombe. Nastali so ogromni požari. Tudi v Höchstu pri Frankfurtu so angleška letala klub hude-mu protiletalskemu ognju dosegla svoj cilj ter z bombami povzročila številne eksplozije in požare. En del tovarniške kemične tovarne je zletel v zrak, ostali del pa je v plamenih. Požar je tako ogrožen, da se vidi 80 km daleč.

Na povratku je bilo eno angleško letalo napadeno od nemškega lovškega letala tipa Messerschmidt 110, ki pa se je moralo po kratki borbi umakniti.

Druza skupina letal je bombardirala veliko kemično tovarno v Mannheimu, kjer je prav tako nastal silen požar. Vzhodno od Kolna je bil razdejan velik razniirni kolodvor. Bombardirana so bila tudi razna druga mesta na Westfalskem, med njimi Osnabruck, Han in Söess, kjer je bil uničen tudi velik plačv. V renskem prekopu so angleška letala uničila več vlačilcev ter bombardirala tudi druge ladje, tako da je bil promet ustavljen.

Razen tega so angleška letala bombardirala razna letališča v Nemčiji, na Nizozemskem in na Norveškem ter v severni Franciji. Pri tem je bilo več hangarjev in mnogo letal uničenih. Dasi so angleška letala bombardirala Wilhelmshaven. Vsa letala so se nepoškodovano vrnila na svoja oporišča.

Letala obalske obrambe so neprestano na izvidniških in patrolnih poletih ob angleški obali in nad Severnim morjem. Eno letalo se s tih poletov ni vrnilo.

Nemški napad na angleške otoke v Rokavskem prelivu, s katerih je bilo že pred dnevi umakneno vojaštvo in so popolnoma demilitarizirani je zahteval 38 smrtnih žrtev med civilnim prebivalstvom.

Izglubljena angleška podmornica

London, 30. junija AA. (Reuter) Uradno objavljajo, da je treba angleško podmornico »Grenpus« smatrati za izgubljeno. Podmornica je imela 1520 ton in je razvijala brzino 16 vozlov na uro. Podmornica je bila spuščena v morje 1. 1936 in je stala

400.000 funtov sterlingov (100 milijonov din). Njena posadka je štela 55 mornarjev.

Zopet angleške bombe na švicarskem ozemlju

Bern, 30. jun. (DNB) Poveljstvo švicarske armade poroča, da so neznana letala davi v zgodnjih jutranjih urah vrгла na švicarsko ozemlje pri Altmarktu 12 bomb. Preiskava je ugotovila, da so bombe angleškega porekla.

Na španski meji

Irun, 30. junija AA. (DNB.) V soboto dopoldne so nemške čete končale zasedanje francoskega ozemlja ob atlantski obali. Na mednarodnem mostu pri Irunu na francosko-španski meji so pričakovali prihod nemških čet španski general Lotez Pinto in nemški veleposlanik v Madridu Storer. Poveljnik španskega obmejnega odseka je na mednarodnem mostu pozdravil poveljnika nemških okupacijskih čet. Po pozdravih so nemški in španski oficirji odšli v špansko vojaško poveljništvo v Irunu, kjer jim je špansko prebivalstvo priredilo prisrčne manifestacije. V poslopju komande je general Pinto pozdravil nemške goste in naglasil zgodovinski značaj dejstva, da imata trenutno Nemčija in Španija skupno mejo. V zahvalnem odgovoru je nemški general med drugim dejal, da so zastopniki nemške vojske navdušeni po pozdravih španskih tovaršev in manifestacijah ljudstva. Poveljnik nemških čet v Biarritzu je na francoskem ozemlju izročil španskemu generalu Lotezu Pintu red Nemškega orla.

Mussolini na alpski fronti

Rim, 30. junija br. (DNB) Ministrski predsednik Mussolini se mudi že dva dni na alpski fronti. Obiskal je razne postojanke ter si ogledal bojišča, kjer so besneče najhujše borbe. Pregledal je zlasti one čete, ki so se najbolj izkazale. Včeraj je obiskal lazaret v Turinu in razdelil vojakom odlikovanja. Nato se je sestel s prestolonaslednikom Umbertoom, ki je vrhovni poveljnik severne armade, in imel z njim daljši razgovor. Od tam se je odpeljal v glavni stan kralja in cesarja, kateremu je poročal o smrti maršala Balba in o položaju na bojiščih.

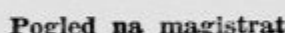
Turčija in Irak

Ankara, 30. jun. AA. (Anatolska agencija). Uradno objavljajo: Zunanji in pravosodni minister iz Iraka, ki sta prišla v Ankaru, da obiščeta vlado turške republike, sta imela več sestankov s turškim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom. Na sestanku so turški in iraki državnik z zadovoljstvom prepoznali solidne medsebojne prijateljske zveze in skupnost interesov med obema državama.

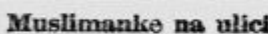
Nova vlada Egipta

Kairo, 30. jun. br. (Reuter). Bivši egiptski poslanik v Londonu Husein Sabri paša je sestavil novo egiptsko vlado. Poleg predsedstva je obdržal tudi zunanje ministrstvo. V novi vladi so ostali trije člani prejšnje vlade, na novo pa so zasedela prometno, vojno, gospodarsko in pravosodno ministrstvo.

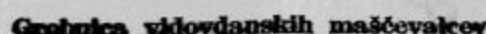
Sarajevo, mesto pestrosti in nasprotij, ki jih je ustvarila zgodovina na tem križišču treh kultur

»Al-lah-hu ak-bar! Alah je silen!«
Muezinovo petje je v resnici glas vprijo-
žega v puščavi — nihče ga ne čuje. A mue-
zin kliče in ponavlja v hrup in vrvež uli-

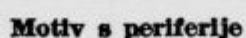

Avstrijska monarhija se je trudila, da ostane Sarajevo in vsa Bosna tak živ histo-

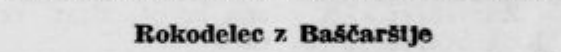

1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 26

»V Ljubljani sem bil dve sezoni – od leta 1918 do 1920. Angažiral me je Nučič, je pripovedoval. »Potem sem bil dve sezoni v Varaždinu, v sezoni 1922-23 sem igral v Mariboru, odtod sem odšel v Sarajevo. Upravnik Nučič me je poslal za osem mesecev zaradi studija na Dunaj, nakar sem bil kratke čase angažiran v Splitu. Leta 1927 sem se vrnil v Sarajevo, kjer sem igral »Veliki abecedi« Topaza. Pred petimi leti sem dobil za vlogo dr. Galena v Capkovi »Beli boleznici« nagrado iz fonda kralja

Z Ozmorn pa se sprehajam ta čas po razsvetljeni promenadi in srečujem znanke: slikarica Dimitrijevičja in Ismeta Mujezinovićta (ta dva in Ozmo pridejo jeseni razstavljat v Zagreb, Ljubljano in Maribor) srečava pesnika Saita Orahovca, publicista Alkalajja, sodelavca sarajevske revije »Pregled... Ozmo mi jih predstavlja in mi pripoveduje o družbi, ki tvori »Collegium artisticum«. To je društvo mladih umetnikov in kulturnih delavcev, ki hočejo gojiti pravo, veliko umetnost, baš zato pa tudi dostopno najširšim slojem. Prireajo predavanja — o slikarstvu Picassoja, o baletu, organizirali so večer baročne glasbe s predavanjem in reprodukcijami. Njih gledališče se imenuje »sintetično gledališče«, ker združuje in uporablja vse možnosti izražanja: arhitekturo, balet, luč in senco, tekst, glas in mimiko. Do svojega odhoda je deloval tu tudi dr. Oskar Danon, avtor muzike v filmu »Bela bolezen« in nekdanji dirigent praškega konservatorija ki je pod

Rokodelec z Baščaršije

Anton Adamič:

Da bi le bil do večera, ah. Kako zvonek
e nen glas... In gledal jo je, kar gledal.
Bila je resnično lepa, kajti umela se je

pa je sodil druge po sebi. Lovro tudi še ni vedel, da je gredica resničnega prijatelja, strojno tagna in nepotrta, a še obilo.

daljuje:

cvetko prijateljstva; toda trikrat gorje tistemu, ki so mu poteptali gredičko liubezni

Bilo je v juniju, ko so zadehtele vrtnice po vrtovih. Lovro se je v zatohli sobi skla-

Točno ob minuti je že stopal pred
ličarno sem in tja. Hitro je sopel, se ne-
množično ogreval na vse strani. Kje si, ljubite-

Bilo je v juniju, ko so žadehtele vrtnice po vrtovih. Lovro se je v zatohli sobi sklanjal nad pisalnikom in se zdaj pa zdaj ko-

Pri kmečki pesnici Mariji Režunovi

Med našim narodom živi mnogo brezimnih ljudi, ki v svojem krogu ustvarjajo duhovne dobrine

Tiste dni sem prejel z okorno roko pisano pismo:

— Kakor vam je znano, sem prinesla jaz, Marija Režun, v topliško šolo pokazati svoje pesmi, balade, romance itd. Rekli so mi, da ste vzeli v pregled moje pesmi VI. Pesmi so še vedno pri Vas, štiri sto trinaest kosov pesniškega gradiva ter

sto štirideset kosov nabožnega gradiva. Zdaj upam, da ste jih pregledali. Zatorej prosim, da mi jih vrnete. Pesmi imam doma še 37 lepih. Vas pozdravlja Marija Režun-Obreza, Senožet/St. Lambert p. Sava.

Nato sem zložil predse kup s svinčnikom popisano papirja, ki je dišal po plesnobi. Lital sem dan, lital se en dan, čital in se čudil. Pesmi štiri in petdeset let stare ženske, ki je skusila mnogo telesnega gorja, še več pa najbrž duševnega, ker zna misliti drugače kot povprečni ljudje. Napisane so na majhne lističe, trdo so začitane tudi v velike zaplate ovojnega papirja, ki jih je vestno sčrtala in jim zapala svoje krike, vzdih, mala veselja, zelo mnogokrat pa tudi globoke misli, ki bi ne verjel, da so se mogle poroditi v tej obliki pod skromno slannato kmetisko streho daleč v samotni hribski vasi trpinke, ki je skoro pet let preležala v postelji ter pisala napol leže.

Svojstven je gorski vaški svet z nebom in rodno zemljo s samotnimi drevesi, kriki vranov in letnimi časi, katerih vsak zori in oblikuje posebne občutke, ki so našli izraza v pisani besedi preproste ženske in njenega sina. Da, tudi njen sin Polde, skromen čevljar iz St. Lamberta, je podedoval pesniški dar po materi. Tudi njegove pesmi leže pred menoj.

ŽIVLJENJA KONEC, SMRT, TROHNENJE...

Posmrtno življenje nam je neznan. Na veke biti brez telesa? Kje so ti nevidni duhovi, kje njih večni domovi? To je strašna uganka: smrt — naša pot gori v nebesa.

Zakaj življenje na zemlji ni večno? Ali se splašča živeti, trpeti, skrbeti, imeti strah pred temnim grobom? Jaz mislim, da Ustvaritelju popraviti to je igrača: Ne splašča se imeti Planeta za morijo, hudobijo rodov.

Smrt, ti pojdi kar spat, v grob, med staro šaro! Dosti je te muke, morije! Kje neki bo rojen tesar, da bi stesal ti omaro? Zakaj bi vedno morila ljudi, trpeče te sirote!

Jaz tebe nočem, smrt, ker doslej nisi prišla. Iz trpljenja, boleznih moje se je norčevala, glejte! Klicala, prosila sem jo, ali daleč proč je stala.

Zdaj te pa nočem, ne maram umreti, hočem življenje! Da gledam Stvarstva vse krasote, nam za življenje darovane. Brezpomembno je na zemlji trpljenje, ko slednji ima želje, živeti in radovati se Stvarjenja.

Ti, Smrt, pojdi v jama, da vsaj enkrat brez tebe imamo veselje, zremo Stvarjenje.

Govori, Smrt, kaj bomo v Večnosti na veke počeli? Res ne umem. Moj um drugače sodi v svetlobi.

Smrti kriv je Agasor! Zakaj se to prikriva življenja sili? Premalo znano je človeštvu o tej nasilni hudobi.

Grob je strašen, zato bežali so, vstali so Gospodar Večnosti! Ni bil prijeten jim pokop, ko zgubili so življenje dragoceno!

To je grozno: konec življenja, ko idemo v pokop. Tam straši nas tesnoba, trohnenje v temnem domu. Ko grobar zapre nam svobode vrata, stori grob, kam Duh odide? Ali v veselje? Ali v trpljenje v ognju?

Čuj me, Nebo! Nikar tako! Želim večnega življenja! Da nazremo se krasot, po Stvarniku darovanih. Čujte, Večni moje glase: proč, Agasove hudobije! To ni delo Vaše! Hočemo znati Resnico, nočemo jame!

Ko sem prelistal do kraja, sem neke nedelje obiskal Marijo Režunovo na njenem domu v Senožetih fare šentlambertske, kakih dve uri hoda iz Zagorja. Nisem je našel doma. Že ves mesec je stregla bolni sestri v Kolku. Njena hčerka mi je pokazala pot tjakaj, kjer se je na št. 5. pred štiri in petdesetimi leti rodila pri Obrezovih. To je skrita vasica na hribsku. Le poredko zaide semkaj človek iz doline. V mali globači pod vasjo je nabirala bezgovo cvetje in so jo sklicali šele po dolgem iskanju. Ko je drobna, a živo iskrenih se, nekako mrzličnih oči stala pred menoj, se je razveselila, me potisnila na klop pod lipo, sama pa je sedla na okoli obrnjen zaboj.

»Ste prebrali moje in Poldetove pesmi?« Je pomežiknila, in kakor da je ugenila namen mojega obiska, začela pripovedovati o svojem življenju. Da, pesnila je že v »ledik« stanu, ko je bila cerkevna pevka. Vsako pesem si je ne-le zapomnila, temveč je tudi sleherni podložila lasten napev, ki ga nikoli več ni pozabila. Sploh da je čudno, kako je s tem pesnikovanjem. Mora in mora pisati, sicer ne bi mogla obstati. Kaj pravite, kaj je to? Ponoči se zbudi ali pa jo prime sredi dneva pri delu pa mora sesti in napisati. Pred devetimi leti je hudo zbolela in bi morala po človeški sodbi umreti. Rešila jo je pesem, sicer bi umrla. Iz te dobe so tudi njeni psalmi. Napol leže jih je pisala in klicala smrt. Pa ni hotela priti, zato se je v neki pesmi z njo skregala. Prav za prav se je skregala celo z ljubim Bogom. Čemu to trpljenje na svetu, ko bi rad človek veselo in večno živel? To je krivica ali pa vsega tega človek ne razume. Ni ga bilo skoro dogodka, ki bi ga ne bila opisala v pesmi. Kajpda so to nekatere pesmi, posebno psalmi, skrivnostni in jih niče razen ne ne zna tolmačiti, toda ona je našla v njih tolažbo in je z njimi odbijala smrt.

Ko sem omenil, da bi jo fotografiral je stekla v hišo in se pražnje oblekla. Poleg nje stoji njena najmlajša hčerka, ima pa še tri odrasle in sina Poldeta. Ko mi je dovolila, da objavim nekatere pesmi, sem se poslovil in, evoi! Prepričajte se sami, kakšna je njena beseda!

Vseposvods so se ustavljale njene misli, o vsem je razmišljala, da, celo o stanovskih dolžnostih in ureditvi sveta je nekaj napisala v prozi. Zeli, »da se dosedanja vodstva v državah malo popravijo in da se vse na zemlji razoroži, da se ljudje nikdar več ne pretepaajo z orožjem, da imajo vse države na zemlji enake postavne in zakone, en denar (kar pa ne bo tako hitro mogoče) in naj se rodovi belega rodu po bratsko sporazumejo«. Vizionarno sliši, kako bo »Rim smrt oznanjal iz vseh zvonikov lin...«. Iz njenega obupnega boja s smrtjo naj sledi pretresljiva pesem — s popravkom prav majhnih stilističnih robatosti:

Ne pozabite — skromna, daleč v hribih

JESENSKI ČAS

Padla listje, z drevesa pada, proč je sreča, življenja nada, porumenelo, začrnelo pod drevesi sanja, spava življenje v lesi.

V gorici brez listov vinska trta, osamljena stoji, samuje, na kol oprta, zadovoljni bravci odšli so z grozdem v stran, pobira zrna jagod črni vran.

Kar po prešernovski se sliši samogovor: »Začuden strmin v pesmi svoje, pozije. Kaj čuti moj duh? Trpljenje... Al' Vila pa še vedno poje, zлага, sklada pesmi,

Me graja al' sodi, da nisem zanič, po svoje zapoje vsak pisani pič.

In še je gradiva, ki bi napolnilo številne stolpce. So vmes pesmi, ki bi sodil o njih, da so na robu pameti, fantastično nerazumljive, govornica najbolj temnih in obupnih ur.

Toda dovolj o Mariji, ki bi v drugačnih

uboge misli moje. Ta moj gost, ki spremlja me v dneh trpljenja, krajša mi dneve, noči temne... Med onimi štiri sto trinajestimi nekje je tudi epigram:

O ŠENT-LAMBERTU

Sent Lambert, najljubši, rojstni moj kraj, najlepši ti meni si zemeljski raj, župna cerkva bela tukaj stoji, vsem se naokoli prijazno smeji. Šentlambertčan zaveden je Jugoslovan, četudi med svetom je malo poznan. Dekleta so zale, poštene žene, čvrsti mladeniči, pogumni možje. Če sovražnik bi vdrl v našo zemljo, takrat dom braniti vsi voljno gremo. Na vasi rojstna hišica, mi srčno bod' pozdravljena, krog hišice je vrt zelen, s sadnim drevjem zasajen.

Ko razmišlja o sebi pravi:

Ni pač prijetno imeti pesmi dar, miru pokoja ni nikdar, četudi roka pridno dela, v mislih so le pesmi... Budi se pesmi vedno brez števila, papirja manjka, časa in črnila. Preprosto delo moje, v njem mnoga je napaka, trud moj zastoj bo, mlatim prazno slamo. Najbrž neznan odšel bom v jama. Življenja steaz nam ni gladka.

Zelo rad ostaja v naravi in v skromnih pesmih opeva tobrentico, lilije, marjetice, šmarnico, lipo, gozd, sonce, jutro, večer, tiho noč, čebelo, kukavico, veverico, da, celo s pajkom modruje. Ni šla mimo njega niti kriza in pravi:

Življenja steza nam ni gladka, življenja kupa vsem ni sladka. Po cestni vedno mimo našga doma, za delom v svet jih mnogo roma. Saj mine vse, odšla bo kriza, šep poln bo, spet bo polna miza.

Tudi on se po zgledu matere dotika vseh mogočih vprašanj, toda je bolj preprost in ne pozna mistike. Zdaj šilo in smolo v

roki, zdaj svinčnik in papir, da zapiše misel, ki se mu je med delom vsilila. Ob smrti zagorskega mladega slikarja Staneta Tauferja (umrl 18. marca 1935. v Zagorju) je nastalo tole:

Vzklik je mladosti prvi cvet, kot vijolica se razcvetel, pričel pa cvet še ni duhetel, od slane že je zvenel.

Pred menoj leže raztreseni in popisani listi. Vsakega se drži kaplja iz živga, preproste srca. Zlagam liste, povežem jih in odpošljem. Tja v Senožet. Nekaj listov pa je le ostalo na mizi. Kdaj prihodnjič morda pridejo na dan.

NA SODIŠČU

Obtoženec: »Nedolžen sem!« Sodnik: »To pravijo vsi!« Obtoženec: »Zakaj me pa potem ne izpustite, če vsi to trdijo?«

CESTNO-POLICIJSKI POUK

Avtomobilist (stražnik): »Nikar me ne poučuj, o avtomobilizmu vem toliko, da bi mogel s tem napolniti cele knjige!« Stražnik: »Je že mogoče, toda z onim česar ne veste, bi mogli napolniti bolnišnice!«

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Nič nevarnega ni. Treba vam je le nekaj dnevnega počitka in spet bo zdrave v redu.«

Bolnica: »Ali se ne motite, gospod doktor? Tako površno ste me preiskali. Prosim ogledite si še moj jezik!«

Zdravnik: »Ah, draga gospa, zlasti vaš jezik potrebuje počitka.«

SKOPI ŠKOTJE

— Ali ste že slišali, da je Mac Gregor utonil, ko je ribe lovil? — Ali je res mrtev? — Prav pošteno mrtev. Preiskali so mu vse žepa, da se ni niti ganil!

Škot je nosil 15 let en sam klobuk. Po 15 letih se je težkega srca odločil, da si kupi novega. Šel je v trgovino, kjer je kupil prejšnjega, in rekel: »Tako — zdaj sem spet tu!«

PRI BRIVCU

— Čemu mi pripovedujete vedno tako strahovite zgodbe, kadar mi režete lase? — Ker vam potem lasje tako lepo stoje pokonci, da jih je kar veselje striči.«

ZNAČILNA UŠESA

Mamica (sinuku): »Mihec, pri tvojem sedanjem mostru ti pa ni dobro. Kakor vidim, imaš eno uho mnogo dalše

na? Iz prodajalne za gramofone je zadonel s plošče sprev ljubezni. Po vsej pasaži je oril strastni, drgetajoči glas Pole Negri: »Ich liebe dich und du liebst mich...« Zmagovita pesem se je po žareči vijugi zdajci pogrnala v nebeske višave, kjer se je utrlila liki raketa. Ko so zamrle poslednje rdeče, bele in sinje luče, je sprev utihnil, mimo pa je hitela neubrana govornica zgolj nepoznatih ljudi. Kje si vendar, Elza? Čakal je in čakal, postajal, pa se spet pogrnjal proti prihajajočim. Raz čelo si je brisal znoj.

Kar so se znašli Strel in še dva druga poleg njega. »Ho, kaj pa tako verno čakaš? Sestanek z dekletom?« Tako je bil presenečen, da ni ničesar odvrnil.

»I, pa mu dajmo mir,« sta hlinila onadva obzirnost in odvrnila Strela za rokav. Ta pa se je odhajajo posmeheval:

»Sestanek ima in res jo čaka. Kar počakaj, saj pride. Pa dobro se imej, adijo!«

Lovro se je globoko oddahnil, ko so se zares pobrali. Tedaj pa je kakor duh že pristopil drugi možki ter mu v roke potisnil pisemce. Bil je prav tisti, ki je že prvo pismo prinesel. Kakor je slišal prinesla noč, tako ga je tudi vzela. Niti zmisli se ni, da bi ga podržal in povprašal, od kod to poslanstvo. Ni tudi utegnil, ampak je hitel brati pri svetu luči iz izloč:

»Dragi moj! Prosim, pridite rajši k meni na Breg št...« prvo nadstropje, levo, prosim, takoj! Vaša Elza.«

Strel je v vrstice. Prav razumljivo se mu je zdelo, da je dobil tako sporočilo. Bilo je tudi opravičilo, da ne bo čakal po nepotrebnem... Ali naj sploh kaj okleva? Saj ga kliče kakor na pomoč! Zakaj? Morda pa že mečejo njuni mladi ljubezni preke in ovire na pot? Nič ni preudarjal, temveč se je dal zanesti na krilih nebrzda-

ne domišljije. Srce mu je burno utripalo, ko se je pognal za skrivnostjo ter brzel na Breg. Hitro je našel hišo, v kateri je bila tudi gostilna.

V prvem nadstropju je pozvonil. Odprlo mu je dleže v belo ovijalo na glavi. — Ali ne stanuje tukaj neka gospodična Elza? Ne, dekle ne ve; je komaj teden dni v hiši; morda bodo vedeli gospe. Potem je za durmi nekaj zašumelo. Kmalu nato je spet prišla dekla, ki ga je povabila, naj vstopi. Oddahnil se je ter se dal odvesti v sobo z lestencem, ki je jarko obseval svetlo po hišo. Nepremično je sedel v naslonjaču in čakal, kdaj se mu razkrije skrivnost. Neizmerno razburjenje se izdajalo samo nemirni prsti in pa oči, hrepenenje zroče v vrata, ki se morajo zdaj zdaj odpreti. »O, kje si, draga Elza!« Vrata so se zdajci res odprla, toda v sobo ni vstopila srčno zaželena, nego prvi knjigovodja iz banke, že starejši možakar, ki ga je, široko se hah-laje, prizdajal:

»Me prav zelo veseli, čast mi je. S čim naj vam ustrezem?«

Lovro je jecjal: »Ah, oprostite, to mora biti pomota... Zašel sem v napačno hišo, napačna vrata... Ali res ne stanuje tukaj ona... gospodična Elza Cvetek?«

»Elza Cvetek?« se je prekomerno začudil gospod. Lovro pa se je poklonil, oprstil ter se okrenil, da bi odšel. Medtem pa je že vstopila gospa s steklenico likerja in kozarčki na steklenem planju. Gospa, ki jo je nesreča Lovro poznal, se mu je ljubezno smejala, ga pridržala ter mu natočila, pa le možu. »Ali morda ti ponaaš kakor Elza Cvetek, ki naj bi stanovala v tej hiši?« Gospa je odikala. Me, tega imena ne pozna in se ga tudi ne spominja. Potem pa se je domislila in rekla: »Morda

je pa tako ime natakarič, spodaj v gostilni? Mož, povej!«

Mož jo je bistro pogledal in si pogladil nos. Nasmehnil se je. Ne, tisti deklici je bilo ime Režika.

Lovro je postavil neljuzen korakček na mizo. — Le čemu je še tu! Ali ga je omrežil zli duh? Morda pa je napačno bral in se zmotil? ... Vprico obah je potegnil pismo iz žepa in ga spet in spet prebral. — Toda tu je črno na belem, da je Elza v tej hiši... Je tudi hišna številka prava? Je... Potemtakem se je morala Elza v naglici pomotiti. Najbolj pametno je, da se oprostijo in odide. Rekel je že zbogom, se zasakal na peti, se skoraj spotalnil, potem pa je omahovaje odšel. Hudo mu je bilo, da je kar stokal. Gospod je spremlil do hišnih durí. Toda ondi, pred gostilno je že prežal Strel...

»Oj, kaj pa išče Lovro v tej hiši?« In že ga je držal za rokav in ga siloma vlekel v krčmo. Gosti, zgolj tovariši, so zagnali velik višr. Nikoli ga še niso imeli v družbi, danes pa jim je prišel še posebno pogodu. Vsi vprek so ga spraševali, kaj ga je zaneslo v to hišo. Ni jim odgovarjal, ampak se je kakor ptiček v kletki ves zbežgan oziral na vse strani in prežal na priliko, da bi pobegnil. Tako je bil poklapan, poparjen in zagrenjen v turbine misli, da ni niti najmanj opazil grdih senc, ki so liki režeči se zlobci poskakovali z obraza na obraz vseh teh prevečancev in da ni ne čul pa tudi ne razumel norčij in namigavanj, na kar je omizje prasilno v smeh. Preveč je bil zatopljen v misli, a zdaj ga je tako tiščal v prsih, tako se je razboleel, se počutil nesrečnega in zapuščenega, da si je moral poiskati tolažbe. Ah, kar k sosedu Strelu se je nagnil in ga v trdnem prepričanju, da mu je prijatelj in mu bo tolažnik,

vprašal, ali morda ne pozna neke Elze Cvetek, ki stanuje nekje tukaj na Bregu... Saj on pozna malone vse mesto in vse ljudi. Zaupljivo pobarani pa je hinavski zasakal oči in odgovoril na ves glas, da so ga čuli vsi:

»Oj, res, veš, da se mi smiliš. Zdi se mi, da jo res poznam. Toda, dragi moj, ona stanuje prav na drugem koncu mesta.« Imenoval je ulico na skrajnem koncu predmestja.

»O, hvala ti,« je dejal Lovro, ki je imel oči uprte samo v burkež. In že se je dvignil, pograbil za blokuk, da mora nemudoma ven, da ima še neodložljive opravke in nujno pot. Voda, v kateri bi gotovo utonil, ga je kanila odplaviti, da ga zdajci ni prvi knjigovodja udaril po rami ter ga prisilil, da je zopet sedel. V gospodu se je nekaj zgabilo, nemara vest, kajti skoraj očno je ukazal:

»Dovolj, tovariš Strel! Mislim, da je že več kot dovolj. Pika, konec in zdaj kaj drugega.«

Lovro se je preplašen ozrl po omizju, potem se je pa kar sesul in prijel za čelo. Zatemnilo se mu je pred očmi, nakar so se jele megle, ki jih je neusmiljeno trgala svetloba, razkrajati in se razgubljati. Naposled so mu odpadle luskinde, da je spregledal. »Imel so te za norca!« mu je zahrumelo po glavi. Zdaj pa ga niso mogli več zadržati. Govorili so, da niso mislili nič slabega z nedolžno šalo, pa jih ni niti poslušal. Šel, kar bežal je naravnost domov.

Po prečuti noči sta mu zagrnila srce sram in zaničevanje nad tovariš ter stud in sram nad samim seboj. Ah, le kako naj se maščuje za vse ponižanje, sramotenje in razžaljenje? Da bi le Elza ne zvedela!

Prstenege lica, prepaden je je naslednje-

Ciankalij preprečuje kaljenje

Vsako seme vsebuje v majhni množini cianovodikovo kislino, katere sol je ciankalij in kateri daje z vodo spet cianovodikovo kislino. Kislina in soli so nam znane kot ene najhujših strupov. Ta cianovodikova kislina daje zlasti pečkam in koščicam našega sadja tisti nepriljeten grenak okus. Vsakdo je gotovo že kdaj razbil češpljevo koščico in pokušil ječro, ki ga je pa kaj hitro izpljunil. Zanimivo je vprašanje, za kaj neki bi bila cianovodikova kislina v semenih. Ker pa ima v naravi vsak zakaž svoj zato in je ni stvari, ki bila sama na sebi je znanost tudi to uganko rešila.

Seme vzklje šele takrat, ko pade na zemljo. Zakaj pa vzklje šele, ko pade na zemljo, zakaj ne vzklje na pesku, na zraku, ali kje drugje? Kdo zadržuje njegovo kaljenje? aka vprašanje so si zastavljali znanstveniki. Raziskovanja v tej smeri so ravno dokazala, da je cianovodikova kislina tisti faktor, ki preprečuje kaljenje tam, kjer niso pogoji zato, da bi rastline še dalje uspevale. Šele ko odstranimo cianovodikovo kislino iz semena, vzklje. Z različnimi poskusi so na umeten način odstranili cianovodikovo kislino in seme je vzklilo v zraku in tudi v drugem okolju, čeprav ni imelo nobenega pogoja za to, da bi rastlina naprej uspevala. S temi poskusi so točno dokazali vlogo cianovodikove kisline v semenih. V naravi vrška samo prot, v kateri edinele lahko uspeva rastlina, iz semena cianovodikovo kislino ter tako omogoči rastlini naravno kaljenje in nadaljnjo rast. Mogoče bodo to izkustvo v modernem poljedelstvu kako izkoristili, vsekakor pa tu spet vidimo, kakšno veliko in važno funkcijo opravljajo neznatne množine nekaterih snovi v življenju narave.

Rože - zdravilo

Navadni mandljevca (lat. amygdalus communis) ali grenki in sladki mandelj je podoban breskvi. Listi so precej ozki, suličasti ter napiljeni. Sadje je podobno breskvam, samo da je manjše in podolgovato ter baržunasto dlakavo. Mandljevce cvete marca in aprila, njegovo sadje dozori septembra. Sladki mandlji so prijaznega, orehastega okusa; grenki pa vsebujejo prusko kislino ter diše osobito po nji. Mandljevo mleko se uporablja pri mrzličnih boleznih, proti kašlju in hripavosti, mehurim boleznim, ledvičnim kamnom, pri boleznih sečnih organov in driski. Uživa se dnevno na 1 do 2 uri po eno jedilno žlico. Ako primamo pol litra mandljevega mleka 4 jedilne žlice konopljevega semena, dobimo izborna sredstvo proti tresavcu. Zunanje služi mandljevo mleko zelo dobro pri sončnih opeklinah. Ako buči in šumi v ušesih, ali pa če hočemo raztopiti strjeno ušesno maslo, nakapamo v ušesa 5 kapljic sladkega mandljevega olja.

Navadni oreh (lat. iuglans regia) ali laki oreh se nahaja pri nas pogostoma nasajen. Oreh je eno naših najmočnejših in najlepših sadnih dreves. Cvete prej, nego se pokažejo listi. Sad je podolgovato okrogel ter vsebuje v zeleni, mesnati robčevini dvodelni oreh. Oreh cvete maja ter daje septembra zrelo sadje. Liste nabiramo junija, nezrelo sadje pa julija. Da ostanejo listi zeleni, jih moramo posušiti hitro na soncu. Listi in sadne lupine so, zlasti strte, močno narkotičnega, balzamičnega vonja ter ostrega, zagoltnega, grenkega okusa. Po posušenju znatno izgube obe lastnosti. Bledičnim in malokrvnim se priporoča uživanje orehov. Čaj iz listov vpliva ugodno na škrofulozne, pri zasluženju želodca in črevesja ter pri boleznih, ki imajo svoj izvor v slabi krvi. Šepec drobno narezanih listov polijemo s četrt l vrele vode, dodamo nekaj sladkorja ter zaužijemo za zajtrk 2 do 3 čaše. Zunanje se uporablja čaj (10 do 15 g na pol l vode) za očesne kopeli pri škrofuloznih očeh ter za obkladke za izmirvanje opasnih tvorov. Čaj iz orehovitih listov (300 do 500 g lista na kopel) dodamo kopeljem proti škrofuloznim in kožnim izpuščajem; pri tem pa je treba piti istočasno tudi dnevno 2 do 3 skodelice čaja iz orehovitih listov, ki smo ga posladkali z medom.

ga dne srečal. Prva in že oddaleč ga je nagovorila:

»Dobro jutro! Ali ste hudo jezni, ker so se tovariši z vami pošalili? Pa so res poredni.«

»Kdo vam je povedal?«

»Vaš Strel! Ravno prej me je vse povedal. Ta je najbolj poreden.«

»Vi ga poznate?« Novo brezno je zazljalo pred njim.

»Pa še dobro ga poznam. Vedno si izmisli kaj posebnega. Zdalj pisna in kar z mojim imenom, ha-ha! In kako so vas pošaljali od Poncija do Pilata, ha-ha!« Tako prisrčno se je smejala, da si je morala z robčkom pred oči.

Lovra pa je spekle pri srcu, hujše od žerjavice. Toliko grenkobe in razočaranja se je nagrmadilo v njem, da ga je hotelo zadušiti. In zdaj ga še dekle zasramuje in se posmehuje, pričakoval pa je vse kaj drugega. Odprl je usta, da bi ji zaluzal v obraz. Kaj? Psokvo, pa še glasu ni izdaval iz grla. Pač pa je kar zletel preko ceste in na drugo stran. Bežal je, kakor da bi kamenje metali za njim. Elza se je zresnila, malo je še postala in gledala za njim, potem pa je šla svojo pot.

Tovariši so se pred Lovrom potuhnili, molčali so, kakor da bi se ne bilo nič pripetilo. Posihali jih je prav iz srca zaničeval. Tudi z Elzo se nista nič več srečala.

Fran Batjel

Ljubljana, 30. junija.

Dolgotrajna bolezen je iztrgala iz naše srede enega najboljših znanih slovenskih mož, g. Franceta Batjela, obrtnika, podjetnika in lastnika »Tribune«, ki je znan ne le po vsej Sloveniji, marveč tudi daleč po Jugoslaviji in izven njenih meja. Nekajkrat se nam je nudila prilika, da smo tudi v »Jutru« poudarili lepe vrline tega značilnega slovenskega selfmademana. Fran Batjel, ki je bil šele v 65. letu, je imel za seboj burno življenje velikih težav na tudi velikih uspehov, polno neupogljive volje, bistrovidnosti in duševne

štev. Član Sokola je bil že od svojih mladih let. »Soča« ga je štela med svoje ustanovitelje. Motoklub Ljubljana pa mu je kot soustanovitelju ponovno izkazal svoje priznanje.

France Batjel, odlični podjetnik in iav-

Maribor čez nedeljo

Maribor, 30. junija.

TREŠČILO JE V STOLP FRANČISKANSKE CERKVE IN V TRANSFORMATOR V ŽELEZNISKIH DELAVNICAH

Nešteti neurjem in nevihtam v letošnjem poletju se je pridružilo sinoči spet neurje, ki je trajalo dobre tri ure. Ves čas se je bliskalo, gromelo in treskalo, vila se je ploha, tezenska vremenska postaja beleži 32,7 mm padavin, kar je vsekakor rekordna količina v razmeroma kratkem časovnem roku. Neurje je besnelo tudi nad mariborsko okolico. Treščilo je v nekatere drevesa, k sreči ni bilo večje škode. Med drugim je treščilo tudi v stolp mariborske frančiškanske cerkve, vendar pa je strela šinila po strelovožu v zemljo in ni povzročila nobene škode. Razen tega je treščilo tudi v izolatorje na drogu v bližini radvanjske cerkve, osebje mestnega električnega podjetja je kmalu popravilo napeljavo, tako da so bile motnje v kratkem času odstranjene. Največjo škodo je povzročila strela, ki je udarila v transformator v železniskih delavnicah. Razdejala je transformatorske električne naprave, tako da je bilo osebje danes ves dan pri delu, da je na novo uredilo napeljave in naprave, zaradi katerih so nastale v vsem okolišju po udarcu strele občutne motnje. Seveda so bile motnje tudi po številnih mariborskih stanovanjih, kjer so v zvezi z dolgotrajnim neurjem pregorele varovalke. Osebje mestnega električnega podjetja je moralo na več krajih na novo urediti in popraviti električne napeljave. Čudno je, da je prišlo nad Maribor in okolico neurje, ko je bilo razmeroma ves dan precej hladno, saj je znašala večerj maksimalna temperatura komaj 18,8 stopinj. Pač pa je davi prebudo Mariborčane lepo sončno vreme. Mariborčani, ki so se večerj zaradi deževnega vremena držali doma, so pohiteli na prosto, da se naužijejo zdrave sončne toplote.

V MARIBORU BIVAJOČI HRVATI

so organizirani v mariborski podružnici »Napredka«, ki kaže v času svojega doseganja obstoja in delovanja zelo lepe sadove vztrajnega in razgibanega društvenega delovanja. Tudi letošnji redni občni zbor mariborske podružnice nam je pokazal, da je članstvo ob vseh prilikah iskreno sodelovalo z duhu društvenih pravil, da se je tesno oklenilo svojega društvenega tovariša in da je razvilo v svojih vrstah prijeto, pristrano družabnost. Poročila zasluznega podružničnega predsednika industrijskega g. D. Paljage in ostalih funkcionarjev so pričala o prizadevanju in delu in zavesti poslanstva, ki pripada v Mariboru bivaajočim Hrvatim na področju slovenskega hrvatskega zblizovanja in sločne narodne ter kulturne vzajemnosti. Članstvo je z navdušenjem sprejelo poročila funkcionarjev in je pri volitvah izvolilo za predsednika g. D. Paljago, za podpredsednika upokojenega podpolkovnika Ivana Krpana, za tajnika Maria Ivančiča, za blagajnika dr. Marjana Cigančiča.

KARAMBOL V POČEOVOI

Ko je kungoški avtobus vozil skozi Pečohovo proti Kumgoti, je privozil nasproti na št. II. osebni avto. V bližini J. Perka sta obe vozili iz šee nepojasnjenih vzrokov trčili skupaj. K sreči ni bilo pri karambolu nobenih človeških žrtev. Pač pa je občutno poškodovan prednji del osebnega avtomobila, ki ni mogel nadaljevati vožnje. Komisija je na kraju karambola ugotovila dejansko stanje in podrobne okoliščine karambola, ki naj osvetlijo vprašanje krivde.

»ATENTAT« V DRAVSKI ULICI

Delavec Franc Kumer, ki stanuje v Dravski ulici 10, je doživel razburljiv dogodek. Neprizadovoljen je priletel v njegovo stanovanje precej debel kamen. Šipe na oknih so zaženketale, kamen je priletel v spalnico, vendar pa ni bil k sreči nihče ranjen. Policija poizveduje sedaj za

ni delavec, ni poznal odmora, zato mu je bila bolezen v glavi zadnja leta pač najhujša ovira pri njegovi delavnosti. Iskal je leka v tujini in pri domači specialisti. Njegova krepka natura je nekajkrat premagala krizo, toda naposled je tudi njemu odbila usodna ura. In zdaj se poslavljam od moža, ki je s svojo delavnostjo značilnostjo in narodno zavestnostjo zaslužil, da ostane nizev socim trajno zapisan v zgodovini slovenske podnebnosti. Čast imenu Frana Batjela! Zalujočim družinam izrekamo odkritosrčno sožalje.

skrivnostnim »atentatorjema«, ki si je v nočni uri privoščil ne-lano šalo, da je pogal v tuje stanovanje kamen, ki bi speče lahko usodno poškodoval.

VSAK DAN NEZGODE

24letni posestniški sin Janez Lončarič iz Studencev je pri ogledovanju flobertovke tako neprevidno ravnal, da se je flobertovka nenadno sprožila in mu poškodovala levo. 33letna tkalka Karla Černič se je zaletela v Hutterjevi tekstilni tvornici v nekoga delavca Trčenje je bilo za Černičovo usodno. Onesvetila se je zaradi občutnih poškodb na glavi. Oba ponesrečenca so prepeljali v mariborsko bolnico, kamor se je zatekel tudi 23letni delavec Josip Jerič iz Košakov, ki mu je kos železa zlomil nogo.

Praznik br. Kovača

Včeraj je v krogu svojih številnih prijateljev in sodelavcev br. Lojze Kovač, odlični nacionalist in zaveden Sokol, praznoval svoj 50letnico. Kot 12letni deček je pristopil k Sokolu, za katerega procvit je delal vse svoje življenje. Posvetil se je predvsem prospehu sokolskega lutkarstva, ki ga je študiral pri bratih Čehl. Bogatekušnje, ki jih je dobil pri čeških mojstrih, je marljivo presajal k nam. Ustanovil je lutkovni oder Ljubljanskega Sokola in bil izvoljen za predsednika meddržavnega lutkarskega odbora sokolskih žup v dravski banovini. Vodil je nešteto sokolskih lutkarskih tečajev, iz katerih je izšlo nad 200 lutkarjev, ki se udeležujejo v raznih krajih naše domovine. V veliki meri je njegova zasluga, da deluje dandanes samo v dravski banovini nad 50 sokolskih lutkovnih odrov. Napisal je tudi več posrečenih lutkovnih iger. Br. Kovača po poznamo tudi kot nad vse požrtovalnega gospodarja Ljubljanskega Sokola. Aranziral in vodil je skoraj vse njegove prireditve. Številne sokolske razstave pri nas in v Pragi so mu prinesle nedeljivo priznanje. Odličnemu in nesebičnemu naprednjaku ob njegovem življenjskem prazniku iskreno kljemo: Na zdar!

Celjske novice

Celje, 30. junija

POŽAR V LEVCU

V petek okrog 23. se je pordečilo nebo nad Levcem. Ognjeni sij je bil viden daleč po Savinjski dolini ter v Celju in okolici. Gore je velik kozolec posestnika Repinška in njegove sestre v Levcu pri Celju. Ogenj je hitro zajel vse poslopje. Na kraj požara so prispeli gasilci iz Levca, v Babnega, Lopate, iz Gaberja, Celja in Arje vasi. Kljub vsem naporom gasilcev je kozolec pogorel do tal, posrečilo pa se je rešiti sosedna poslopja. Ob 2. zjutraj je bil ogenj pogasjen. V kozolcu je zgorelo vse seno ter nekaj voz in gospodarske orodja. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. Vzrok požara ni znan. Ker se je nekaj dni prej vnel tudi Ježovnikov kozolec v Arji vasi, sumijo, da gre v obeh primerih za zločinsko delo požigalca.

POKVARJENO PRAZNISKO VESELJE

Na Vičov dan zvečer in na praznik sv. Petra in Pavla zjutraj je odšlo mnogo Celjanov na planine. Užitek in veselje pa jim je pokvarilo deževje z nevihtami, ki je trajalo v soboto vse dan. V nedeljo zjutraj se je nebo zjasnilo, tako da so mogli Celjani in okoličani vsaj v nedeljo prirediti daljše izlete v naravo.

DVA NOVA GROBOVA

V celjski bolnišnici sta umrla 63letna žena železniškega zvanika Marija Boletova iz Šmartnega ob Paki in 44letni pismonoša v p. Peter Mlakar iz Cerovca pri Rogasčji Slatini.

DVE TEŽKI NESRECI

V Konjicah je padel 58letni posestnik Jurij Stebernak pod voz. Kolo je šlo čez in mu zlomilo levo nogo pod kole-

nom. V Novem gradu pri Boštanju je padel 64letni dmnar Jakob Košir s kozolca in dobil težke notranje poškodbe. Oba ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

SOFERSKI IZPITI

Soferski izpiti za kandidate iz mesta Celja in laškega sreza bodo v četrtek 11. t. m. ob 8. zjutraj pri predstojništvu mestne policije v Celju, za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, konjskega in šmarskega sreza pa v ponedeljek 8. t. m. ob 8. zjutraj na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj čimprej vložijo zadevne prošnje.

ZADOVOLJIV UCNI USPEH NA CELJSKI GIMNAZIJ

Na drž. reačni gimnaziji v Celju je bilo ob koncu šolskega leta 858 učencev in 420 učenk, skupaj 1278. Razred je dovršilo 607 učencev in 341 učenka, skupaj 948 (74,18 odstotka), in sicer 94 učencev in

75 učenek z odličnim, 294 učencev in 161 učenka s prav dobrim in 219 učencev in 105 učenek z dobrim uspehom, popravni izpit ima 194 učencev in 65 učenka, skupaj 259 (20,26 odstotka), razredni izpit imajo 4 učenci in 2 učenki, skupaj 6 (0,47 odstotka), razreda ni dovršilo 52 učencev in 12 učenek, skupaj 64 (5,01 odstotka), pravico do rednega šolanja je izgubil 1 učenec (0,08 odstotka). Splošni uspeh je prav zadovoljiv.

PODALJSANJE SAMOSTANSKE ULICE

Kakor znano, namerava SUZOR zgraditi pri poslopju ekspoziture OUZD v Vodnikovi ulici večji prizidek. Ob tej priliki dobo podaljšali Samostansko ulico ob bodočem prizidku do Vodnikove ulice. Podaljšek ulice bo širok 10 m in ga bodo lahko zgradili tudi v obliki pasaze. Tako bosta dobili Prešernova in Vodnikova ulica nujno potrebno direktno zvezo po Samostanski ulici.

Poplava v Beogradu

Nad prestolnico se je utrgal oblak — Nesreča je povzročila ogromno škodo

Beograd, 30. jun. p. Po vsej državi že več dni močno dežuje. V Beogradu in okolici so bili zlasti poslednja dva dneva močni nalivi. V petek ponoči, včeraj in v pretekli noči so bila v Beogradu tako huda neurja, da so povzročila velike škode. Sinoči se je utrgal oblak in so ob tej priliki padle na Beograd in okolico ogromne količine vode. Narasli so vsi okoliški potoki in reke. Posebno veliko škodo je povzročila Topčiderska reka, ki je nenadoma tako močno narasla, da je poplavlila Rakovico, Knježevac in Skijevo. V Rakovici je bila poplava tako huda, da so narasle vode v trenutku preplavile nasipe in poplavlile vse hiše, med drugim tudi tvornico letal.

Ob tej priliki je utrcil in izvrševanju službe čuvaj tvornice Svetozar Petrovič.

Vojni minister general Nedić in notranji minister Mihailović sta z oddelki vojne, mornarice, gasilci in pontonirjev takoj odhitela na mesto nesreče, da ukreneta potrebno za reševanje prebivalstva. Ministar sta bila vsa noč na kraju poplave ter sama sodelovala pri reševanju ljudi in njih imetja. Močni vojaški reflektorji so razsvetljevali poplavljeni ozemlje, da so lažje reševalno delo. Škoda zaradi poplave je milijonska, ker prebivalci niso mogli skoro ničesar rešiti. Tudi iz Arandjelovca poročajo, da je neurje povzročilo tamkaj mnogo škode.

Velik vlom v Virovitici

Vlomilci so odnesli 160.800 dinarjev

Zagreb, 20. junija. V noči od Vidovega dne na praznik sv. Petra in Pavla je bil izvršen senzacionalen vlom v Virovitici. Izpropana je bila glavna blagajna Hrvatske prometne deželne družbe na Zvonimirovem trgu. Vlomilci so odnesli lep plen 160.800 din. Vlom je odkrila na Petrovo zjutraj hišnikova žena, ki je šla čistit uradne prostore. Našla je veliko blagajno prevrtno, na mizi pa so ležale raztrgane kuverte. Z možem sta nato obvestila družbenega ravnatelja Pušića, ki je obvestil policijo. Skupno so ugotovili gornji primanjkljaj, v spodnjem delu blagajne pa so našli še 3000 din, do katerih vlomilci niso mogli priti, čeprav so gotovo bili dobro poučeni o razmerah pri tej družbi. Vedeti so morali, da je v blagajni izredno velika vsota, ki bi morala

biti ravno na Petrovo odpisana. Vlomilci so prišli v hišo čez vrt in čez dvorišče. Psom čuvajem so vrgli zastrupljeno meso in so psi bili še zjutraj popolnoma omamljeni. Policija vodi vestransko preiskavo. Blagajna je bila zavarovana pri »Jugoslaviji« in bo škoda povrnjena.

Zagreb, 30. junija

Zagrebska policija je bila takoj obveščena o velikem vladu v Virovitici. Ker v teku Petrovega praznika še ni bilo mogoče najti sledov za vlomilce, je bilo zagrebsko policijsko ravateljstvo zaproseno, naj pošlje nekaj svojih najboljših detektivov na pomoč. Zagrebska policija je takoj ustregla prošnji virovitičke policije in so detektivni takoj odpotovali v Virovitico.

V pijanosti je ubil mater

Orožniki so divjaškega sina prijeli v Valjevu

Valjevo, 30. junija. K okrožnemu sodišču v Valjevu so orožniki privedli kmeta Zivorada Rakića iz vasi Pročevića v podgorjem skredu Rakić je v pijanosti ubil svojo petinsedemdesetletno mater Milico. Star je 40 let, oženjen. In ima sedem otrok. Je precej premožen gospodar. Ima samo to napako da se večkrat rad napije. In takrat je divjaški. Tudi nedavni večer je prišel pijan domov in je začel pretenati ženo in otroke. Ti so pobegnili k sosedom in te mati sama ostala s pijanim sinom v hiši. Sin je nato začel njo pretenati in ji je zlomil rebra. Uboga mati je nato še ponoči izdihnila.

Vsa žalostna zadeva na bi morda bila ostala prikrita, če ne bi orožniška patrola, ki je drugi dan prišla v vas, zvedela, da je stara žena umrla, čeprav je še dan prej bila popolnoma čila. Orožniki so povpraševali med sosedi in zvedeli, da je Rakić svojo mater pretepal. Rakića na orožniki niso našli v vasi, marveč v Valjevu, kamor se je bil priti jutru odpravil in popaval v neki gostilnici. Orožniki so mu takoj napovedali aretacijo. Žena in otroci so potrdili da je d'vial v pijanosti. Sodna komisija je potrdila, da je nesrečna mati podlegla zlozi zata, ker ji je lastni sin prizadejal smrtonosne poškodbe.

Boj z volkuljo za sedem mladičev

Junaški kmet, ki zatira volčjo nadlego

Nevesinje, 30. junija.

V planinskih predelih gornje Hercegovine imajo kmetie težavno življenje. Boriti se morajo s trdo ručo. Boriti se morajo z zimo in pomanjkanjem. Boriti pa se morajo tudi z zvermi, ki uničujejo njihovo drobnico. Toda ti kmetje so junaki. Ki se upajo z zlo roko nad volka ali tudi nad besno volkuljo, ki se bori za svoje mladiče. Najbozurnejši med njimi je gotovo kmet Obrad Mandić iz Leskoveca.

vega Doba, ki že nekaj let sta'no hodi po gozdovih in išče med skalovim lame kjer imajo volkulje svoje mladiče. Pravkar je opravil en tak lov, kjer pa je uspeh domala plačal z življenjem.

V teku zadnjih let je Obrad polovil že 107 živih volčev. Ko je te dni spet prinesel volčve v Nevessinje, je zbudil ogromno pozornost in otroci so kar drli za njim, ko jim je razkazoval volčve. P o' al jih je gozdni upravi po 25 din komad. Pripovedoval je:

Imel sem pred leti nekaj živine pa so mi jo volkovi čisto razredčili. Zamen je bila vsa moja pažnja. Ko sem imel drobnico na planini, je odkod pridrl volk in mehoma poklal nekaj ovce. S puško sem se odločil, da bom začel usonabljati volčji zarod lastnorčno po pečinah. Vsako pomlad grem na lov. Z mnogokrat sem imel srečo, da sem dvignil mladiče iz gnezda. Ko je bila volkulja bogve kje za plenom. Pri tem gnezdu pa sem osem dni čakal in čakal s puško skrit v bližini zasedi. Toda volčev nisem mogel ukastriti. ker me e volkulja opazila in ni h-tela zapustiti svojih mladičev. Nekajkrat je prišla blizu mene in je režala in stršno tulila in nekoč so me komaj rešle urne noge. Seveda sem nekajkrat ustrelil proti njej in vem, da sem jo tudi ranil, toda to jo je še bolj razžarenilo. Imam pač slabo puško. Nedavni dan, ko sem spet bil v gozdu...

Iz diplomatske službe

Beograd, 30. junija r. »Službene Novine« objavljajo ukaz o spremembah v diplomatski službi. Premesteni so: generalni konzul v Celovcu Nikodije Jovanović za svetnika zunanjega ministristva; za svetnika pri poslanstvu v Moskvi Vladislav Marković, dosedaj svetnik zunanjega ministristva; za generalnega konzula v Skadru Božidar Stojanović, dosedaj svetnik zunanjega ministristva; za generalnega konzula v Celovcu Srećan Stojaković, dosedaj generalni konzul v Skadru; za svetnika pri poslanstvu v Madridu dr. Dragoslav Protić, dosedaj svetnik zunanjega ministristva; za tajnika poslanstva v Moskvi dr. Rafo Arneri, dosedaj tajnik pri poslanstvu v Atenah; za tajnika pri poslanstvu v Atenah Radomir Kulić, dosedaj tajnik zunanjega ministristva, in za pisarja pri poslanstvu v Moskvi dr. Vukadin Miletić, dosedaj pisar zunanjega ministristva.

Joža Seligo:

Karlina

Karlina je bila doma iz vasi pod Sveto goro in je imela skoraj pol ure daleč v šolo. Prihajala je ravno od nasprotni strani, kakor sem prihajal jaz, tako se nisva na poti v šolo nikdar dobila.

Farna cerkev je pri nas na Vrhovem odmaknjena iz vasi in ob njej stodi tudi šola. Dve lepi, z belim peskom posuti poti vodita od glavne ceste proti cerkvi; ena je za vasi, ki leže med hribi pod gozdovi, druga pa za naselja, prislonjena na obronke barja. Glavna cesta je vsa umazana, spomladi in jeseni blatna, poleti pa je na njej toliko prahu, da se človek do členov pogreze vanj. Na svetu še nisem videl lepših poti, kakor sta te dve, ki držita na Vrhovem od ceste k cerkvi. Tudi zidane ceste, ki sem jih pozneje spoznal v mestu, niso naredile name tako slinega vtisa in ob njih nikdar nisem pozabil na domači dve poti... Ali so morda tu spomini na mladost?

Karlina! Deklica s pšeničnimi lasmi in svetlimi očmi, ki so sijale tako lepo, kakor sijejo iz pomladnih trav drobni modri cvetovi spominčice. Svetli kodri so ji padali na ramena, in kadar je zavel lahen veter sem od gozdov, ji je šop kodrov padel na bela, rdeče nadahnjena lica. Tisto pomlad, ko mi je s prvim dihom roč in cvetov z dreves ob poti prišla v srce neopazeno iskra ljubezni, ki je do tedaj še nisem poznal, sem se zmeraj bal, da ne bi deževna kaplja padla na Karlino nežno lice in zbrisala z njega tiste nežne, lahne rdeče nadahnjene barve, kakor jo imajo češnje brž ko začno zoriti.

Že od daleč sem jo poznal, ko je prihajala med gručo deklic v šolo mimo šol-

skega čebelnjaka, kjer je dehtel španski bezeg in vabil med svoje grozdaste cvetove rado, v mlada srca pa vival neznano radost, neznano hrepenenje, ki ga nam takrat ni razložil nihče in nismo vedeli, kam s srečo, kam z ljubeznijo, ki je je bilo toliko v premladem srcu. Ob zidanih stebrih, ki so držali ograjo okoli župnijskega vrta, so vsako leto na pomlad zorele jagode, na jesen pa so skozi špranje silili in se kar sami ponujali drobni grozdčki. Karlina ni bilo v šolo, kadar so bile ceste blatne in je bilo nebo pokrito s temnimi oblaki. Mati je ni pustila iz hiše ob takem vremenu, ker jo je imela prav tako rada, kakor sem jo imel jaz, in se je bala, da bi težke deževne kaplje in blatne ceste ne izbrisale z lic vse lepote, lahne rdečice, ki je sijala z obraza.

Tista zadnja pomlad, ki sem jo doživel doma, mi je dala v srce toliko lepote in hrepenenja, da sem dolga leta potem v mestu imel dovolj v srcu vsega, kar me je tolažilo in mi dajalo lepote, ko sem hrepenel po domačih travnikih in po Karlini.

Takrat, tisto zadnjo pomlad je v vas prišel nov učitelj. Bil je star in betežen, kakor je bil poprejšnji, ki so ga poslali v pokoj, samo obraz je imel vse drugačen, oči njegove so bile zmeraj tako dobre in otroci smo ga vživljili, brž ko smo zagledali njegov dobrodušni obraz. Za Karlino sem nabral jagod na župnijskem vrtu in sem počakal pod mladimi kostanjmi, da je prišla v šolo. Ves boječ sem stopil k njej in ji stresel rdečih sadov v roke in ona se je samo rahlo nasmešnila, ko je videla, kaj sem ji prinesel. Začudila se je. Ni vedela, da sem skrivaj zmerom gledal za

njo in da sem mislil nanjo tudi takrat, ko nisva bila skupaj. Vedeli pa so drugi, kako je z menoj, vedeli so dečki iz vasi, da sem zaljubljen v Karlino in ko sva tisti dan skupaj stopila v šolo, so naju sprejeli kakor ženina in nevesto.

»Spicmišel in špicmišlovka!« Tako je najprej zaoril en sam glas, ko sva se pobasala pri vratih, nato pa je završalo po vsem razredu:

»Spicmišel in špicmišlovka! — Ženin in nevesta!«

Karlina je mirno sedla v klof med deklice, mene pa je obšla rdečica in zgrabila jeza, da sem planil v najbližjega sošolca, ki se mi je smejal, in ga začel obdelovati s pestmi in mu ruvati lase. Tedaj šele je završalo po razredu in res samo na srečo je takrat stopil v razred učitelj.

»Kaj pa imate?« je vprašal s hripavim glasom, še preden smo odmolili.

Takrat so se oči vseh ozrle vame in v Karlino, ki je sedela v prvi klopi in jokala, ker so jo sošolke dražile. Učitelj naju je poslal klečat in tako sva skupaj klečala, ko sem še med molitvijo čutil škodoželjni nasmehek, ki je bil na vseh mladih obrazih v klofeh.

»S Karlino sva klečala. Včasih sem se plaho ozrl nanjo, seveda to po dolgem času, ko sem vedel, da se niti učitelj niti otroci ne brigajo več za naju. Kako je bila lepa! Sklenil sem, da bom na zunaj zatajil vso svojo ljubezen do nje in je ne bom pokazal niti njej niti drugim.

Kako naj dokažem svetu, da Karlina ni nam rad? Premišljeval sem in se slednjič domislil. — Moral sem dokazati drugim, da ne mislim nanjo, da mi ni prav nič več, kakor so mi vsa druga dekleta, ki so prihajala z njo v šolo. In tako sem še isti dan, ko smo odhajali iz šole, prav tisti stopil za njo in jo s pestjo sunil v hrbet, potem pa se ji, ko je zajavkala, zasmejal v obraz.

Fran Batjel

Liubljana, 30. junija.

Dolgotrajna bolezen je iztrgala iz naše sredine enega najboljših znanih slovenskih mož, g. Franceta Batjela, obrtnika, podjetnika in lastnika »Tribune«, ki je znana ne le po vsej Sloveniji, marveč tudi daleč po Jugoslaviji in izven njenih meja. Nekajkrat se nam je nudila prilika, da smo tudi v »Jutru« poudarili lepe vrline tega značilnega slovenskega selfmademana. Fran Batjel, ki je bil šele v 65. letu, je imel za seboj burno življenje velikih težav na tudi velikih uspehov, polno nepopuljive volje, bistrovidnosti in duševne

vedrine. Od zibelke v Vipavi, kjer se je rodil v domu malega posestnika in mirarja, skozi vojensko leta do Egipta in Ameriki, skozi vojne kruzote v Gorici, do cvetočega podjetja v Liubljani je spremljal Franceta Batjela nenavadna podjetnost. Živel in delal je vedno po nagibih svojega bistrega razuma in svojega dobrega, pogumnega srca. Nobena stvar ga ni mogla spraviti iz ravnotežja. Pri vsem, kar je počel in dosegel, je bil vedno vzor naprednega obrtnika, zavednega narodnjaka in dobrega človeka.

Ko je pred 5 leti praznoval 60-letnico in je bil deležen iskrenega priznanja svojih sodelavcev oziroma rojakov in številnih prijateljev, je napisal povest svojega življenja v lični knjigi, ki jo je namenil za spomin svojim odjemalcem, poslovnim znancem ter ostalim svojim prijateljem. To varšev in rojakom. Lepo je sam povedal o svojem življenju: »Kakor je komu usojeno! Če si vztrajen, dosežeš v življenju mnogo, zakaj življenje mnogo dá, a mnogo tudi vzame. Rodil sem se na veliki petek. V Egipt sem se podal na petek. V Ameriko odinil v petek, hišo v Gorici kupil na dražbi v petek, gostilno odprl na praznik v petek, k vojakom bil poklican v petek. Italijani so me zapeli v petek. V Liubljani kupil hišo v petek, poročil se v petek na praznik, za novo stavbo sem se dogovoril z zidarjem v Liubljani v petek.«

Sam si je izbral poklic mehanika. Kot deček je šel sam v tuino in povsod si je sam pomagal iz še tako hudih začreg. Miral pa ni nikdar, marveč delal z vso tvorno silo. Med puščenjem granat v Gorici je bil tudi poročevalec slovenskih listov v Liubljani. Kierkoli je delal, je imel vedno tudi dobro srce za druge. Marsikomu je pomagal in se pri tem večkrat izpostavil. V svojem podjetju je izučil nad 90 učencev in so mnogi od njih samostojni mojstri. Kakor je bil vedno trd in neomajen v svoji delavnosti, tako je bil tudi vedno kremenit narodnjak. Goreča ljubezen do domovine je vedno označevala njegovo delovanje.

V Liubljani je Fran Batjel pridno sodeloval v javnem življenju. Raznim gospodarskim ustanovam, stanovskim organizacijam, sportnim in narodnim društvom je žrtvoval mnogo truda na tudi mnogo imenja. Deset let je bil načelnik Zdrženja kovinskih strok v Liubljani, odbornik krajevnega odbora Zdrženih obrtnih organizacij, odbornik Obrtniškega društva, ustanovnik in prvi predsednik SK »Primorja«, ustanovnik in predsednik kolektorskega in motoklističnega društva »Sava«, ter predsednik Zveze kolektorskih dru-

štev. Član Sokola je bil že od svojih mladih let. »Soka« ga je štela med svoje ustanovitelje. Motoklub Liubljana pa mu je kot soustanovitelju ponovno izkazal svoje priznanje.

France Batjel, odlični podjetnik in tav-

Maribor čez nedeljo

Maribor, 30. junija

TREŠČILO JE V STOLP FRANCISKANSKE CERKVE IN V TRANSFORMATOR V ŽELEZNIŠKIH DELAVNICAH

Neštetim neurjem in nevihtam v letošnjem poletju se je pridružilo sinoči spet neurje, ki je trajalo dobre tri ure. Ves čas se je bliskalo, grmelno in treskalo, vili se je ploha, teženska vremenska postaja beleži 32,7 mm padavin, kar je vsekakor rekordna količina v razmeroma kratkem časovnem roku. Neurje je besnelo tudi nad mariborsko okolico. Treščilo je v nekaterih drevesa, k sreči ni bilo večje škode. Med drugim je treščilo tudi v stolp mariborske franciskanske cerkve, vendar pa je strela šinila po strelovodu v zemljo in ni povzročila nobene škode. Razen tega je treščilo tudi v izolatorje na drogu v bližini radvanjske cerkve, osebje mestnega električnega podjetja je kmalu popravilo napeljavo, tako da so bile motnje v kratkem času odstranjene. Največjo škodo je povzročila strela, ki je udarila v transformator v železniških delavnicah. Razdejala je transformatorske električne naprave, tako da je bilo osebje danes ves dan pri delu, da je na novo uredilo napeljave in naprave, zaradi katerih so nastale v vsem okolišču po udarcu strele občutne motnje. Seveda so bile motnje tudi po številnih mariborskih stanovanjih, kjer so v zvezi z dolgotrajnim neurjem pregorele varovalke. Osebe mestnega električnega podjetja je moralo na več krajih na novo urediti in popraviti električne napeljave. Čudno je, da je prišlo nad Maribor in okolico neurje, ko je bilo razmeroma ves dan precej hladno, saj je znašala večerj maksimalna temperatura komaj 18,8 stopinj. Pač pa je davi prebudilo Mariborčane lepo sončno vreme. Mariborčani, ki so se večerj zaradi deževnega vremena držali doma, so pihili na prosto, da se naužijejo zdrave sončne toplote.

V MARIBORU BIVAJOČI HRVATI

so organizirani v mariborski podružnici »Napredka«, ki kaže v času svojega doseganja obstoja in delovanja zelo lepe sadove vztrajnega in razgibanega društvenega delovanja. Tudi letošnji redni občni zbor mariborske podružnice nam je pokazal, da je članstvo ob vseh prilikah iskreno sodelovalo z duhu društvenih pravil, da se je tesno oklenilo svojega društvenega torišča in da je razvilo v svojih vrstah prijetno, priščno družabnost. Poročila zaslužnega podružničnega predsednika, industrijskega g. D. Paljaga in ostalih funkcionarjev so pričala o prizadevanju delu in zavesti poslanstva, ki pripada v Mariboru bivaajočim Hrvatom na področju slovensko hrvaškega zblizavanja in slojne narodne ter kulturne vzajemnosti. Članstvo je z navdušenjem sprejelo poročila funkcionarjev in je pri volitvah izvolilo za predsednika g. D. Paljaga, za podpredsednika upokojenega podpolkovnika Ivana Krpana, za tajnika Maria Ivančiča, za blagajnika dr. Marjana Cigančiča.

KARAMBOL V POČEHOVI

Ko je kungoški avtobus vozil skozi Pečohovo proti Kungoti, je privozil nasproti iz št. 112 osebnih avto. V bližini J. Perka sta obe vozili iz še nepojasnjenih vzrokov trčili skupaj. K sreči ni bilo pri karambolu nobenih človeških žrtev. Pač pa je občutno poškodovan prednji del osebnega avtomobila, ki ni mogel nadaljevati vožnje. Komisija je na kraju karambola ugotovila dejansko stanje in podrobno okoliščine karambola, ki naj osvetlijo vprašanje krivde.

»ATENTAT« V DRAVSKI ULICI

Delavec Franc Kumer, ki stanuje v Dravski ulici 10, je doživel razburljiv dogodek. Nepriznavačano je priletel v njegovo stanovanje precej debel kamen. Šipe na oknih so zažvenketale, kamen je priletel v spalnico, vendar pa ni bil k sreči nihče ranjen. Policija poizveduje sedaj za

ni delavec, ni poznal odmora, zato mu je bila bolezen v glavi zadnja leta pač najhujša ovira pri njegovi delavnosti. Iskal je leka v tujini in pri domači specialisti. Njegova krepka natura je nekaikrat premagala krizo, toda naposled je tudi njemu odbila usodna ura. In zdaj se poslavljam od moža, ki je s svojo delavnostjo značilnostjo in narodno zavednostjo zaslužil, da ostane njegov spomin trajno zapisan v zgodovini slovenske podjetnosti. Čast imenu Frana Batjela Zaluočim družinam izrekamo odkritosrčno sožalje.

VSAK DAN NEZGODE

24letni posestniški sin Janez Lončarič iz Studencev je pri ogledovanju flobertovke tako neprevidno ravnal, da se je flobertovka nenaadno sprožila in mu poškodovala levico. 33letna tkalka Karla Černič se je zaletela v Hutterjevi tekstilni tvornici v nekakega delavca Trčenje je bilo za Černičovo usodno. Onesvečena se je zaradi občutnih poškodb na glavi. Oba ponesrečenca so prepeljali v mariborsko bolnico, kamor se je zatekel tudi 23letni delavec Josip Jerič iz Košakov, ki mu je kos železa zlomil nogo.

Praznik br. Kovača

Včeraj je v krogu svojih številnih prijateljev in sodelavcev br. Lojze Kovač, odlični nacionalist in zaveden Sokol, praznoval svojo 50letnico. Kot 12letni deček je pristopil k Sokolu, za katerega prvotni je delal vse svoje življenje. Posvetil se je predvsem prospehu sokolskega lutkarstva, ki ga je študiral pri bratih Čehi. Bogate skušnje, ki jih je dobil pri čeških mojstrih, je marljivo presajal k nam. Ustanovil je lutkovni oder Ljubljanskega Sokola in bil izvoljen za predsednika meddruštvenega lutkarkega odbora sokolskih žup v dravski banovini. Vodil je nešteto sokolskih lutkarskih tečajev, iz katerih je izšlo nad 200 lutkarjev, ki se udeležujejo v raznih krajih naše domovine. V veliki meri je njegova zaslug, da deluje dandanes samo v dravski banovini nad 50 sokolskih lutkovnih odrov. Napisal je tudi več posrečenih lutkovnih iger. Br. Kovača pa poznamo tudi kot nad vse požrtvovalnega gospodarja Ljubljanskega Sokola. Aranziral in vodil je skoraj vse njegove prireditve. Številne sokolske razstave pri nas in v Pragi so mu prinesle nedeljevo priznanje. Odličnemu in nesebičnemu naprednjaku ob njegovem življenjskem prazniku iskreno kličemo: Na zdar!

Celjske novice

Celje, 30. junija

POZAR V LEVCU

V petek okrog 23. se je pordečilo nebo nad Levcem. Ognjeni sij je bil viden daleč po Savinjski dolini ter v Celju in okolici. Gorel je velik kozolet posestnika Repinška in njegove sestre v Levcu pri Celju. Ogenj je hitro zajel vse poslopje. Na kraj požara so prispeli gasilci iz Levca, z Babnega, Lopate, iz Guberja, Celja in Arje vasi. Kljub vsem naporom gasilcev je kozolet pogorel do tal, posrečilo pa se je rešiti sosedna poslopja. Ob 2. zjutraj je bil ogenj pogasjen. V kozoletu je zgorelo vse seno ter nekaj voz in gospodarskega orodja. Škoda je le delno krta za zavarovalnico. Vzrok požara ni znan. Ker se je nekaj dni prej vnel tudi Ježovnikov kozolet v Arji vasi, sumijo, da gre v obeh primerih za zločinsko delo požigalca.

POKVARJENO PRAZNISKO VESELJE

Na Vičov dan zvečer in na praznik sv. Petra in Pavla zjutraj je odšlo mnogo Celjanov na planine. Užitek in veselje pa jim je pokvarilo deževje z nevihtami, ki je trajalo v soboto ves dan. V nedeljo zjutraj se je nebo zjasnilo, tako da so mogli Celjani in okoličani vsaj v nedeljo privedi dalje izlete v naravo.

DVA NOVA GROBOVA

V celjski bolnišnici sta umrli 63letna žena železniškega zvanika Marija Boltova iz Šmartnega ob Paki in 41letni pismonoša v p. Peter Mlakar iz Cerovca pri Rogasli Slatini.

DVE TEŽKI NESREČI

V Konjicah je padel 58letni posestnik Jurij Stebernak pod voz. Kolo je šlo čez enen in mu zlomilo levo nogo pod kole-

nom. V Novem gradu pri Boštanju je padel 64letni dninar Jakob Košir s kozolca in dobil težke notranje poškodbe. Oba ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

ŠOFERSKI IZPITI

Šoferski izpiti za kandidate iz mesta Celja in laškega sreza bodo v četrtek 11. t. m. ob 8. zjutraj pri predstojništvu mestne policije v Celju, za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, konjskega in šmarskega sreza pa v ponedeljek 8. t. m. ob 8. zjutraj na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj čimprej vložijo zadevne prošnje.

ZADOVOLJIV UCNI USPEH NA CELJSKI GIMNAZIJ

Na drž. reálni gimnaziji v Celju je bilo ob koncu šolskega leta 858 učencev in 420 učenk, skupaj 1278. Razred je dovršilo 607 učencev in 341 učenka, skupaj 948 (74,18 odstotka), in sicer 94 učencev in

75 učenk z odličnim, 294 učencev in 161 učenk s prav dobrim in 219 učencev in 105 učenk z dobrim uspehom, popravni izpit ima 194 učencev in 65 učenk, skupaj 259 (20,26 odstotka), razredni izpit imajo 4 učenci in 2 učenki, skupaj 6 (0,47 odstotka), razreda ni dovršilo 52 učencev in 12 učenk, skupaj 64 (5,01 odstotka), pravico do rednega šolanja je izgubil 1 učenec (0,08 odstotka). Splošni uspeh je prav zadovoljiv.

PODALJSANJE SAMOSTANSKE ULEICE

Kakor znano, namerava SUZOR zgraditi pri poslopju ekspoziture OUZD v Vodnikovi ulici večji prizidek. Ob tej priliki dobo podaljšali Samostansko ulico ob bodočem prizidku do Vodnikove ulice. Podaljšek ulice bo širok 10 m in ga bodo lahko zgradili tudi v obliki pasaže. Tako bosta dobili Prešernova in Vodnikova ulica nujno potrebno direktno zvezo po Samostanski ulici.

Poplava v Beogradu

Nad prestolnico se je utrgal oblak — Nesreča je povzročila ogromno škodo

Beograd, 30. jun. p. Po vsej državi že več dni močno dežuje. V Beogradu in okolici so bili zlasti poslednja dva dneva močni nalivi. V petek ponoči, večerj in v pretekli noči so bila v Beogradu tako huda neurja, da so povzročila veliko škodo. Sinoči se je utrgal oblak in so ob tej prilici padle na Beograd in okolico ogromne količine vode. Narasli so vsi okoliški potoki in reke. Posebno veliko škodo je povzročila Topčiderska reka, ki je nenadoma tako močno narasla, da je poplavlila Rakovico, Knjezevac in Skijevo. V Rakovici je bila poplava tako huda, da so narasle vode v trenutku preplavile nasipe in poplavlile vse hiše, med drugim tudi tvornico letal.

Ob tej prilici je utrcil v izvrševanju službe čuvaj tvornice Svetozar Petrovič. Vojni minister general Nedić in notranji minister Mihailović sta z oddelki vojne, mornarice, gasilci in pontonirjev takoj odhitela na mesto nesreče, da ukreneta potrebno za reševanje prebivalstva. Ministar sta bila vsa noč na kraju poplave ter sama sodelovala pri reševanju ljudi in njih imenja. Močni vojaški reflektorji so razsvetljevali poplavljenno ozemlje, da so lažje reševalno delo. Škoda zaradi poplave je milijonska, ker prebivalci niso mogli skoro ničesar rešiti. Tudi iz Arandjelovca poročajo, da je neurje povzročilo tamkaj mnogo škode.

Velik vlom v Virovitici

Vlomilci so odnesli 160.800 dinarjev

Zagreb, 20. junija.

V noči od Vidovega dne na praznik sv. Petra in Pavla je bil izvršen senzacionalen vlom v Virovitici. Izropana je bila glavna blagajna Hrvatske prometne delniške družbe na Zvonimirovem trgu. Vlomilci so odnesli lep plen 160.800 din. Vlom je odkrila na Petrovo zjutraj hišnikova žena, ki je šla čistit uradne prostore. Našla je veliko blaginjo prevrtno, na mizi pa so ležale raztrgane kurtve. Z možem sta nato obvestila družbinskega ravatelja Pušića, ki je obvestil policijo. Skupno so ugotovili gornji primanjkljaj, v spodnjem delu blagajne pa so našli še 3000 din, do katerih vlomilci niso mogli priti, čeprav so gotovo bili dobro poučeni o razmerah pri tej družbi. Vedeti so morali, da je v blagajni izredno velika vsota, ki bi morala

biti ravno na Petrovo odpisana. Vlomilci so prišli v hišo čez vrt in čez dvorišče. Psom čuvajem so vrgli zastrupljeno meso in so psi bili še zjutraj popolnoma omamljeni. Policija vodi vestransko preiskavo. Blagajna je bila zavarovana pri »Jugoslavije« in bo škoda povrnjena.

Zagreb, 30. junija

Zagrebska policija je bila takoj obveščena o velikem vlamu v Virovitici. Ker v teku Petrovega praznika se ni bilo moglo najti sledov za vlomilce, je bilo zagrebsko policijsko ravateljstvo zaproseno, naj pošlje nekaj svojih najboljših detektivov na pomoč. Zagrebska policija je takoj ustregla prošnji virovitičke policije in so detektiv takoj odpotovali v Virovitico.

V pijanosti je ubil mater

Orožniki so divjaškega sina prijeli v Valjevu

Valjevo, 30. junija.

K okrožnemu sodišču v Valjevu so orožniki privedli kmeta Zivorada Rakića iz vasi Pročevića v podgorskem srezu Rakić je v pijanosti ubil svojo petinsedemdesetletno mater Milico. Star je 40 let, oženjen, ima sedem otrok. Je precej premožen gospodar. Ima samo to napako da se večkrat nad napije. In takrat je divjaški. Tudi nedavni večer je prišel pijan domov in je začel pretenati ženo in otroke. Ti so pobegnili k sosedom in je mati sama ostala s pijanim sinom v hiši. Sin je nato začel njo pretenati in ji je zlomil rebra. Uboga mati je nato še ponoči izdihnila.

Vsa žalostna zadeva na bi morda bila ostala prikrita, če ne bi orožniška patrula, ki je drugi dan prišla v vas, zvedela, da je stara žena umrla, čeprav je še dan prej bila popolnoma čila. Orožniki so povpraševali med sosedi in zvedeli, da je Rakić svojo mater pretepal. Rakića na orožniki niso našli v vasi, marveč v Valjevu, kamor se je bil proti jutru odpravil in popil v neki gostilnici. Orožnik so mu takoj napovedali aretacijo. Žena in otroci so potrtili da je divjal v pijanosti. Sodna komisija je potrdila, da je nesrečna mati podlegla zgolj zato, ker ji je lastni sin prizadejal smrtonosne poškodbe.

Boj z volkuljo za sedem mladičev

Junaški kmet, ki zatira volčjo nadlego

Nevesinje, 30. junija.

V planinskih predelih gornje Hercegovine imajo kmetje težavno življenje. Boriti se morajo s trdo grudo, boriti se morajo z zimo in pomanjkanjem, boriti se morajo tudi z zvermi, ki uničujejo njihovo drobnico. Toda ti kmetje so junaki, ki se upajo z golemo nad volka ali tudi nad besno volkuljo, ki se bori za svoje mladiče. Najbogumnejši med njimi je gotovo kmet Obrad Mandić iz Leskoveca.

vega Doba, ki že nekaj let sta'no hodi po gozdovih in išče med skalovim jame kjer imajo volkulje svoje mladiče. Pravkar je opravil en tak lov, kjer pa je uspeh domala plačal z življenjem.

V teku zadnjih let je Obrad plovil že 107 živih volčev. Ko je te dni spet prinesel volčve v Nevesinje, je zbudil ogromno pozornost in otroci so kar drli za njim, ko jim je razkazoval volčve. P oal jih je gozdni upravi po 25 din komad. Priporočeval je:

Imel sem pred leti nekaj živine pa so mi jo volkovi čisto razredili. Zaman je bila vsa moja pažnja. Ko sem imel drobnico na planini, je odkod pridrla volk in mahoma pokal nekaj ovc. S puško sem se odločil, da bom začel usonabati volčji zarod lastnorčno po pečinah. Vsako pomlad grem na lov. Z mnogokrat sem imel srečo, da sem dvignil mladiče iz gnezda, ko je bila volkulja bogve kje za plenom. Pri tem gnezdu pa sem osem dni čakal in čakal s puško skrit v bližini zasedi. Toda volčevci niso mogli ukrasti, ker me a volkulja opazila in ni hotela zapustiti svojih mladičev. Nekajkrat je prišla blizu mene in je režala in stršila tulila in nekoč so me komaj rešile urne noge. Seveda sem nekajkrat ustrelil proti njej in vem, da sem jo tudi ranil. Toda to jo je še bolj razžarenilo. Imam pač slabo puško. Nedavni dan, ko sem spet bil v gnezdu, je volkulja prišla in me je

Joža Seligo:

Karlina

Karlina je bila doma iz vasi pod Svetogoro in je imela skoraj pol ure daleč v šolo. Prihajala je ravno od nasprotne strani, kakor sem prihajal jaz, tako se nisva na poti v šolo nikdar dobila.

Farna cerkev je pri nas na Rvhovem odmaknjena iz vasi in ob njej stoji tudi šola. Dve lepi, z belim peskom posuti poti vodita od glavne ceste proti cerkvi; ena je za vasi, ki leže med hribi pod gozdovi, druga pa za naselja, prislonjena na obronke barja. Glavna cesta je vsa umazana, spomladi in jeseni blatna, poleti pa je na njej toliko prahu, da se človek do členkov pogrezne vanj. Na svetu še nisem videl lepših poti, kakor sta te dve, ki držita na Rvhovem od ceste k cerkvi. Tudi zidane ceste, ki sem jih pozneje spoznal v mestu, niso naredile name tako silnega vtisa in ob njih nikdar nisem pozabil na domači dve poti... Ali so morda tu spomini na mladost?

Karlina! Deklica s pšeničnimi lasmi in svetlimi očmi, ki so sijale tako lepo, kakor sijejo iz pomladnih trav drobnih cvetov spominčih. Svetli kodri so ji padali na ramena, in kadar je zavel lahen veter sem od gozdov, ji je šop kodrov padel na bela, rdeče nadahnjena lica. Tisto pomlad, ko mi je s prvim dihom rož in cvetov z dreves ob poti prišla v srce neopazeno iskra ljubezni, ki je do tedaj še nisem poznal, sem se zmeraj bal, da ne bi deževna kaplja padla na Karlino nežno lice in zbrisala z nje tiste nežne, lahne rdeče nadahnjene barve, kakor jo imajo češnje brž ko začno zoriti.

Ze od daleč sem jo poznal, ko je prihajala med gručo deklic v šolo mimo šol-

skega čebelnjaka, kjer je dehtel španski bezeg in vabil med svoje grozdaste cvetove čebele, v mlada srca pa vtilval neznano radost, neznano hrepenenje, ki ga nam takrat ni razložil nihče in nismo vedeli, kam s srečo, kam z ljubeznijo, ki je bilo toliko v premladem srcu. Ob zidanih stebrih, ki so držali ograjo okoli župniškega vrta, so vsako leto na pomlad zorele jagode, na jesen pa so skozi špranje silili in se kar sami ponujali drobni grozdčiči. Karlina ni bilo v šolo, kadar so bile ceste blatne in je bilo nebo pokrito s temnimi oblaki. Mati je ni pustila iz hiše ob takem vremenu, ker jo je imela prav tako rada, kakor sem jo imel jaz, in se je bala, da bi težke deževne kaplje in blatne ceste ne izbrisale z lic vse lepote, lahne rdečice, ki je sijala z obraza.

Tista zadnja pomlad, ki sem jo doživel doma, mi je dala v srce toliko lepote in hrepenenja, da sem dolga leta potem v mestu imel dovolj v srcu vsega, kar me je tolažilo in mi dajalo lepote, ko sem hrepenel po domačih travnikih in po Karlini.

Takrat, tisto zadnjo pomlad je v vas prišel nov učitelj. Bil je star in betežen, kakor je bil poprejšnji, ki so ga poslali v pokoj, samo obraz je imel ves drugačen, oči njegove so bile zmeraj tako dobre in otroci smo ga vzljubili, brž ko smo zagledali njegov dobrodušni obraz. Za Karlino sem nabral jagod na župniškem vrtu in sem počakal pod mladimi kostanj, da je prišla v šolo. Ves boječ sem stopil k njej in ji stresel rdečih sadov v roke in ona se je samo rahlo nasmehnila, ko je videla, kaj sem ji prinesel. Začudila se je. Ni vedela, da sem skrivaj zmerom gledal za

njo in da sem mislil nanjo tudi takrat, ko nisva bila skupaj. Vedeli so drugi, kako je z menoj, vedeli so dečki iz vasi, da sem zaljubljen v Karlino in ko sva tisti dan skupaj stopila v šolo, so naju sprejeli kakor ženina in nevesto.

»Spicmihiel in Spicmihielovka!« Tako je najprej zaoril en sam glas, ko sva se pobasala pri vratih, nato pa je završalo po vsem razredu:

»Spicmihiel in Spicmihielovka! — Ženin in nevesta!«

Karlina je mirno sedla v klop med deklice, mene pa je obšla rdečica in zgrabila jeza, da sem planil v najbližjega šolca, ki se mi je smejal, in ga začel obdelovati s pestmi in mu ruvati lase. Tedaj šele je završalo po razredu in res samo na srečo je takrat stopil v razred učitelj.

»Kaj pa imate?« je vprašal s hripavim glasom, še preden smo odmolili. Takrat so se oči vseh ozrle vame in v Karlino, ki je sedela v prvi klopi in jokala, ker so jo šolke dražile. Učitelj naju je poslal klečat in tako sva skupaj klečala, ko sem se med molitvijo čutil škodoželjni nasmeh, ki je bil na vseh mladih obrazih v klopih.

S Karlino sva klečala. Včasih sem se plaho ozrl nanjo, seveda to po dolgem času, ko sem vedel, da se niti učitelj niti otroci ne brigajo več za naju. Kako je bila lepa! Sklenil sem, da bom na zunaj zatajil vso svojo ljubezen do nje in je ne bom pokazal niti njej niti drugim.

Kako naj dokažem svetu, da Karlina ni mam rad? Premišljeval sem in se slednjim domislil. — Moral sem dokazati drugim, da ne mislim nanjo, da mi ni prav nič več, kakor so mi vsa druga dekleta, ki so prihajala z njo v šolo. In tako sem še isti dan, ko smo odhajali iz šole, prav tisto stopil za njo in jo s pestjo sunil v hrbet, potem pa se ji, ko je zavjalka, zasmejal v obraz.

Ponovitev posnetka

Poškodovan original

Svinjski promet pred 80 leti

o so Angleži hodili na Cerknjsko jezero

V enem stoletju se problemi turizma kaj malo spremenili: večna je beseda o slabih cestah in potrebah gostinstva

Lov na Cerknjskem jezeru v Valvazorjevih časih

Tujskega prometa ne poznajo naši kraji in ljudje šele iz zadnjih dvajsetih let, ko smo dobili »Putnika«, Avtomobilski klub in skoraj v vsakem kraju kako tujsko prometno društvo. Ljudi, ki jih mikajo znamenitosti in čudeži narave, so od nekdaj vabili naši lepi kraji iz najbolj oddaljenih dežel. Letos jih bržkone ne bo, tudi mi ne bomo hodili drugam, obiskovali se bomo sami med seboj — saj kako slabo se še poznamo! — in pri tem se bomo naučili bolj ceniti domače lepote, ki se jih čisto nismo zavedali, dokler nas ni opozoril nanje tuj popotnik — ker pri nas je pač tako, da sami sebi manj verjamemo kakor drugim.

Hočemo vam povedati zanimivo zgodbo iz leta 1861. Tedaj je slovenski napredni kulturni in politični delavec dr. Valentin Zarnik (1837—1888) napisal »Pisma slovenskega turista«, v katerih popisuje samo slovenske kraje. V sedmem pisnu beremo med drugim:

»Bilo je prekrasno jutro septembra, ko sem se po železnici iz Trsta čez Kras in Notranjsko vozil... Po silno dolgih postajah sem dospel na Rakek, kjer je velika zaloga lesa, ki ga Notranjsko čez Trst v daljine kraje pošilja. Eno uro v stran prideš v Cerknico, ki sam več, dragi bralec, zakaj po vsem svetu slovi. Cerknica je velik, lep trg in včasih se je o binkošti prav turistično oživil. Videti so bili povsod dolgi pa suhi možje z bledimi obrazi, katere kinčala je belkasta ali rudečelastna brada. Nekateri so imeli zelena očala, vsi pa pri najlepšem vremenu dežnike pod pazduho in čez rame in prsa navzkriž pisane »plaid«; govorili so malo; šepetanja se je pa dosti slišalo »yes« in »no«. Tudi družice so pripeljale seboj z belkastimi in rudečimi lasmi, ki so večidel krasili snežnobeli, nežno izrezani obraz z velikimi modrimi očmi nepopisne lepote, ki jih je rado vednežem skoro vedno zeleni tanj pokrival. Celo krdelo z britanskimi otokov z veliko Lahov in Francozov vred je romalo iz Postojnske jame v Cerknico ogledovat si drugi naravni čudež naše domovine. Bilo jih je včasih toliko, da so morali v sredi trga pod milim nebom okoli kosate lipe na otepih prenočevati. Ali sedaj z železnico, namesto da bi njih množica vsako leto rasla, se grozno pomanjšuje. Ali so okoliščine časa krive in pomanjkanje denarjev sploh, ali pa so gostilničarji hoteli na vrat na nos obogatiti in so popotnike preveč odirali, da so celo Angleže s strahom in grozo pred Jamo napolnili, ne bom za gotovo rekel; mogoče je oboje. Preprostost našim krčmarjem se še daleč ne sanja ne, da Angleži take odtrditve do pičice v svoj »diary« (= dnevnik) zapisujejo in potem domov prisojdi v »Times«, »Daily News«, »Saturday Review« itd. plat zvona bije, da se prihodnjič angleški turisti, ki po Evropi največ denarja strosijo, taci krajev ogibljejo. Isto tako se v Bohinji na Gorenjskem v neki glasoviti gostilnici godi, kakor sem čul, za Angleža jedna skatljica žveplenk stane jeden goldinar. Naj bodo naši kraji še lepši kakor raj, naj nekdanji predsednik angleškega društva znanosti sir Humphry Davis še tisoč in tisočkrat svetu oznanjuje, da ga razum Bleda ni lepšega kraja na svetu, bodemo vendar le v primeri s Švico in Italijo v temoti ostali, ako bodo naši gostilničarji tako kratkovidni in špekulativni.«

Gotovo so se naši gostilničarji od tistih časov poboljšali, da vedo, da se gost spet rad vrne, če je dobro postrežen in se mu predrag ne računa. To velja posebno še za domače goste, ki morajo vsekakor še bolj in bolj gledati na denar kakor petični Angleži.

V istem pisnu piše dr. Valentin Zarnik, da so Angleži hodili na Cerknjsko jezero, kar je danes naša cesta. Ko pride po

bi rekel, včasih brez glave. Ali »est modus in rebus, sunt certi denique fines, ultra quaque nequit consistere rectum« — ali po naše »sila nikjer ni dobra«. Pri tem so morali ljudje takrat ogromno prispevati za ceste, ki so se delale večkrat »samo po lastni trmi jedne glave, zoper katero ni bilo apelacije«. Kajti Zarnik pravi: »Ako se gospodar, katerega premoženje s hišico in živino vred je le 560 gld. vredno, mora z delom in blagom cesti darovati 200 gld., to je vendar od sila!« Dr. Zarnik je k temu napisal tele idealne misli:

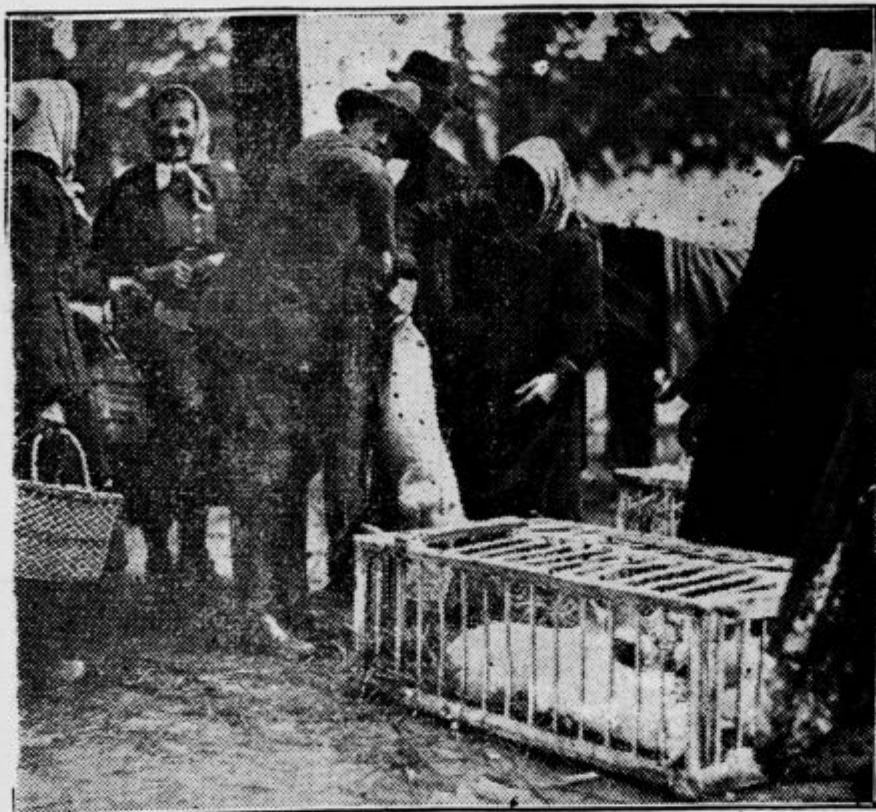
»Po taki poti, kakor dosihmal, se ne smejo več kantonske ceste delati, pa tudi ne morejo, ako nočemo, da marsikateri soseskan ne bi potreboval ceste več za voz svoj, ker bi moral peš hoditi z beraško palico. Kantonske ceste morajo biti v rokah samostojne občine (srenje) in nihče drug ne sme kakor paša na Turškem zapovedovati o njih. Od občin pa nasproti tudi pričakujemo, kadar bodo na lastnih nogah stale, da ne bodo zanemarjale cest, ki so žile, po katerih se izliva življenje za obrtni in kupčijo ter sto drugih potreb. Nekdaj so naši stari očeti tovorili — to je bilo za tedanje čase dosti — pozneje pa so napravljali kolovoze in vozarili po njih, da je živina trpela in kola so se razdirala, da je bilo jo! — sedaj so potrebe drugačne in z umnim preudarkom jim bode treba zadostiti, seveda tako, da ne bodo soseske pri izdelovanju novih cest obžale. Kaj dobra cesta pomaga ljudem, ako nimajo ničesar voziti po nji?«

Svinjski semenj v Bjelovaru

Idila dobrot in blagostanja sredi lačnih in razvranih dni

Bjelovar, v juniju Svinjski sejmi v Bjelovaru vsak četrtek so vredni, da si jih ogleda vsakdo, ki se mudi tu. Bjelovar pa je poznan pri vseh slovenskih gospodarjih in zlasti pri prekupevalcih s konji tudi kot važno konjsko tržišče. Konjskih sejmov je vsega okrog dvajset na leto, vsak prvi ponedeljek v mesecu, včasih pa priženo na sejem konje tudi na tržne dneve sredi meseca. Tržne dneve najavlja bjelovarska občina, ki ima zaradi tega prilično dober dohodek, saj so svinjski in konjski sejmi povod za turistično okolice, iz daljne Jagodine, iz Petrinje, pa tudi naši rojaki iz slovenske prestolnice in drugih krajev naše banovine.

Večino repov pripeljejo kmetje na vozovih. Spredaj sede kosate žene in brkati možje, zadaj na vozu imajo zabojce ali pa kletke s prašiči. V vozove imajo vprežene krasne podravske konje, težke živali, večinoma belgijske pasme, ki pritegnejo vsakogar in pričajo o bogatiji tukajšnjega kmečkega prebivalstva. Seveda pa je tudi precej revščine — kakor povsod — in vsakdo pač ne premore lastne vprege. Sreča

Slička z ljubljanskega svinjskega trga

stiko v tukajšnje kraje in tujski promet prinaša vedno cvenk in živnost.

Živnostno sejmišče se razteza na severovzhodni strani mesta in je po površini tolikšno, da je malo tako velikih v državi. Sejmišče prečkajo široke ceste in ob straneh rasejo kostanji, ki dajejo zlasti zdaj v poletni vročini kosček hladne strehe prodajalcem, njihovemu priredku in kupcem. Ob vsakem tržnem dnevu je na sejmišču živahno kakor na žegnjanju. Za žejne in lačne želodce so postavljene stojnice s prigrizkom in tekočino. Zanimivo sliko nudijo prodajalci različnih in drugih dobrot, pa številne skupine cigank, ki polegajo v svojih pisanih, živo rdečih oblekah na senčnih prostorčkih. Na sejmišču je tudi nekaj poslopj za uradne namene, potem prostori, kamor našenejo že prodane pujske, ki pridejo nato na tehtnico. Na južni strani sejmišča pa so podolgovati zidani prostori za posamezne kupec. Na bjelovarske sejme ne prihajajo samo skromni kmetje, ki si hočejo nabaviti posamezne repe za domačo vzrejo. Tu zaležejo največ zastopniki posameznih mesnih industrij, ki prihajajo semkaj od blizu in daleč, iz zagreb-

sem spotoma mnogo kmetov in kmetič, ki so poganjali svoje prašičke in svinje kar peš po cesti na sejmišče. Mnogi so jih prignali celo po več ur hoda daleč.

Za vozove in konje so določeni posebni prostori ob strani sejmišča. Tamkaj čuvajo vozove otroci, ki so prišli s starši na sejem. Konji hrzajo, bijejo s kopiti in drobno dišečo seno.

Pester pa je pogled na številne oddelke svinjskega sejmišča. Posamezni prodajalci stojijo ob svojih čredi štirinožcev. Cvileča mladina se stiska okrog krulčih mamic in se le za kak korak upa od svoje skupine. Pazljivi gospodarji bede nad lastnino. To bi bilo zmešnjavo, če bi se vse te številne skupine prašičkov in prasice razteple po razteznem sejmišču. Le kako bi prišli lastniki spet do svoje robe? Po vsem sejmišču prevladuje znana jorkširska pasma, ki je posebno pohvalna zaradi slanine pa hitrega in številnega plojenja. Saj imajo take svinjske samice tudi do dvajset ali štirinajst komadov mladine. Poseben znak jorkširske pasme so kratki in navzgor zaviti rilci. Hrbet imajo izredno širok, skladni ob zadnjih nogah pa so dokaz, da so živali dobro pitane in zamaščene.

Ob posameznih skupinah je nadvse živahno. Kupci naganjajo prodajalce, naj popuste pri ceni, kmetje se spet trdo drže postavljenih števil. Na zadnjem sejmu, ki sem ga obhodel povprek in počez, sem ugotovil, da so bili najdražji komadi prodani po 9 dinarjev in pol za kilogram žive teže. Po tej ceni so bili najbolj tolsti komadi, taki, ki bi dali za štirinajst komadov dovolj zabele za vse leto. Posebno zgovorni so meštarji posameznih mesarjev. V rokah nosijo bloke. Ko naleti na žival, ki mu je všeč, začne barantati in spodbijati ceno. Opazoval sem nekega takega zastopnika, ki je kupoval živali za Ljubljano. Kmet je zahteval 8 din in 75 par za kilogram. Kupec je ponudil 8. Kmet se ni vdal, pa je napravil kupec nekaj korakov proč in preko hrbta nagovarjal:

»Pa daj po ceni, ki ti jo ponujam. Nikar ne grošari, še žal ti bo, saj gre sejem h koncu in boš moral peljati robo domov!« Končno sta udarila za 8 din 60 par. Meštar je napisal na listek, kmet je gnil

živinče na tehtnico, že prej pa je potegnil meštar preko svinjskega hrbta poseben rdeč znak, v znamenje, da je kupljena žival za ljubljanskega mesarja. Takih obarvanih živali opaziš na cestah, ki križajo sejmišče, vse polno, ko jih ženejo na tehtnico ali v že določena zbirališča. Kmet je odgnal živinče na tehtnico in se z obema listkoma, ki ju je dobil od meštara in na tehtnici, napotil z živalco do zbirališča. Tam je dobil od čuvaja še tretji listek v potrdilo, da je oddal žival po pravih in stehano, nakar se je odpravil do blagajnika, ki mu je izplačal znesek. Potem pa je kmetova družina šla veselo na malico in kupovati na stojnice. V zbiralnici pa se nabere med tem več sto živali, ki so jih kupili zastopniki mesnih industrij. Po končanem sejmu pripeljejo na sejmišče, kamor je speljan poseben železniški tir, tovrne vagonne in vanje nalože živali. V vsak vagon spravijo do 90 ali celo 100 prašičkov. Nekaj jih med potjo pogine, pa nič za to, mesarji vkalikulirajo tudi izgubo med potjo.

Pot preko sejmišča nudi razne zanimivosti. Kmetje prodajajo robo po najrazličnejših cenah, in kdor je spreten kupec, lahko pride precej ugodno do živali. Naj navedem nekaj števil, ki vem da bodo zanimale čitatelje: trojica dobro zrelih, po osem mesecev starih svinj, je bila cenjena na 1600 din. Drugi prodajalec je spet cenil 7 tednov stare prašičke, ki jih je imel kakih 15 v precej majhnem zaboju, kjer so se živali gnetle kakor sardelce v skatlici, po 110 din za komad. Spet drugje sem povprašal za svinje, po osem tednov stare: za vse tri komade 320 dinarjev. Pritaknil se je medtem že kupec in ponudil tri stotake za vse trojico. Znašla sta se na ceni 31 bank, to je 310 dinarjev.

Sunder prodajalec in kupec je tolikšen, da gre skozi ušesa. Še bolj daje bjelovarskemu svinjskemu sejmu nepozaben pečat koncert krulcev najrazličnejših kalibrov in tonov. Od najvišjega soprana do najnižjega basa čestitih prasov in nasilnih merjasev. Gotovo je bilo vseh živali več tisoč. Kdo bi jih le znal preneniti ali pa utegniti prešteti! — Takle direndaj vlada na sejmu le dobri dve uri, od 8. do 10. Potem je seja konec, ker je vsa dobro živinca, ki je bila postavljena za ugodno ceno, že prodana. Mimo tega pritisne vročina in prašički se začno stiskati k svojim štirinogim mamicam. Obstopijo jo in začno proseči sili v njene sence: razigrana mladina se je zalokila. Procesije kupecv se premikajo mimo skupin prodajalcev in zlasti kumice v širokih krilih ne morejo prebrati svojega pridela: kako je priden, kako rad žre, in če bi ne bilo kaj prav, ga vzame čez nekaj dni za prodano ceno nazaj. Kadar pristopi resen kupec, poseže brkati kmetič v svojo pisano torbo, ki jo ima obešeno preko ramena in strese prgišče koruze pred živali, ki se cmokaje vržejo na darilo.

»Pa prašički še niso odbijeni,« oporeka kupec kmetič, ki prodaja sedemtedenke. »O, to pa ni res. Ze s šestimi tedni sem jih odedavila in zdaj jedo vse,« jih hvali gospodinja in pričakuje dobre kupčije.

Ko sonec se bolj pusti, silijo živali same pod krone širokih kostanjev. Poležejo na tla in se raztegujejo brez sramu pred ogledovalci. Resnični pujski!

»Kupite, dragi gospod!« silita vame mlad kmet in njegova žena.

Zapletemo se v razgovor in odkrijeta svoj življenjski načrt. Vzredila sta par svinj, ki ju zdaj prodajata, zato da bi si kupila kravico in si povečala gospodarstvo. Pa kaže slabo in menda res ne bo kupčije to pot. Treba bo spet čez teden dni na sejmišče.

Ko odbije deseta ura, pade cena živalim in se začno razgubljati kupci in kmalu nato tudi prodajalci.

Vsa obupana mi je kako uryo kasneje ponujala sredi mesta okoličanka, ki je prignala na trg svinjo z mladici, po izredno nizki ceni.

»Po čem jih ceniš, kuma?« sem jo pobaral.

»E, pa bi jih dala tudi po 5 bank, le da bi nekaj novcev prinesla domov.« Žal mi je bilo, da nisem mogel skleniti kupčije. Kako bi dišala plemenita pečenka, ko bi jo poprej opeli na raznju! Ni boljega kakor pečen mlad odojek. Poslastica, vredna prijetne in razigrane družbe in prijateljev kulinarne umetnosti.

Ni bilo kupčije in ženica je spet udarila s šibo po svinji in prašičih in vsa družina se je premaknila dalje...

Jože Zupančič

ZAKONSKA IDILA

Ženka: »Kaj praviš k moji novi obleki?«

Mož: »Prav kakor voda.«

Ženka: »Hočeš reči, da je tako prozorna?«

Mož: »Ne! Tako brez okusa.«

Ponedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
	11		12		13		
14		15		16		17	18
		19			20		
21			22				
	23		24				
25	26		27			28	
	29	30			31		
32			33		34		35
36							

BESEDE POMENIJO

Vodoravno: 1. letalstvo, 9. znano vseučiliško mesto v Nemčiji, 10. krivi ideal, malik, 11. egiptovsko božanstvo, 13. pijača starih Slovanov, 14. kazalni zaimek, 15. eden in drugi, 17. zlato v francosčini, 19. čistilno orodje, 21. ud, 22. ruska oblika za Josip, 23. vonj, okus, 25. kratice za pr. pombo, 27. oče, 28. kratice za akademski naslov, 29. osebni zaimek, 31. kratice za

Vse čitatelje, ki se zanimajo za rubriko »Minuta pomenka« za življenje in za vsak dan, prosimo opoščenja, da je morala danes zaradi tehničnih zahtev izostati. Zato pa se bo uredništvo trudilo, da bo prihodnja številka prinesla toliko večje število odgovorov. — Uredništvo.

Fotoamater

Brezvodnih seli

ne smemo topiti nikoli tako, da bi jih prve stresli v steklenico in nato vliji vodo nanje. V tem primeru se stvorijo kepe, ki jih je zelo težko ali pa sploh nemogoče raztopiti. Sploh pa naj velja za vse kemikalijske pravilo, da jih stresamo ob stalnem mešanju s stekleno palico v posodo, kjer je voda že pripravljena.

Maske za diapozitive malega formata

izdelujejo iz aluminijevega papirja, ki se srebrno svetli. To ni brez pomena. Takšen papir namreč toploto odbija, med tem ko jo n. pr. črn papir vpija. Diapozitivi s srebrnimi maskami se zato ne ogrejejo tako kakor diapozitivi z maskami druge barve, zato tudi med stekla vloženi filmi v projektorju ne trpijo toliko. To velja seveda do neke mere. Pаметen amater ne bo projiciral s projektorjem, ki diapozitiv ogreva.

Eksekutiva zveze slovenskih fotoamaterskih društev ima sejo v sredo 3. t. m. ob 20. v lokalu FKL Dnevni red važen!

Fotoklub Ljubljana: V tork sliškova kritika, v petek običajni večer. Članstvo opozarjamo na poletni piknik, ki se pripravlja za sredo meseca. Informacije v klubskem lokalu.

Popravek. V člančiču »Poedine kose barvnega filma« v prejšnji številki se mora namesto »odstrizemo... plast« glasil »odstržemo plast«.

V zrcalu refleksne kamere

nam marsikateri motiv v svoji linearni izpeljavi in ploskovni razdelitvi zelo ugaja, v pozitivu pa se njegova učinkovitost v naše razočaranje kar nekaj izgubi. Zakaj? Zadnja številka revije »Die Fotografie mit Spiegelreflex-Kameras«, ki jo izdaja založba Heering v Harzburgu in ki je namenjena v prvi vrsti imetnikom kamer Rollei-flex in Rolleicord, nas opozarja na majhno dejstvo, ki bi ga morali imeti, če delamo z zrcalnimi kamerami, stalno pred očmi: V zrcalu je podoba predmeta namreč sicer pokončna, toda strani so ji zamenjane, tako pač kakor pri vseh zrcalnih podobah. V mnogih primerih nam bo pozitv takoj vrnil vtis, ki smo ga imeli pri gledanju v zrcalno napravo, če kopiramo ali povečamo negativ narobe, s »stekleno« stranjo negativ proti plastini strani papirja. O globljih psiholoških vzrokih, da nam neka slika, če je obrnjena tako, bolj ugaja, nego če je obrnjena drugače, nečemo izgubljati preveč besed. Vemo, da obstoje v tem oziru neka pravila, ki se ponašajo, kakor da bi bila nezmotljiva, pa se nam zdi, da jih ljudje samo krivo umevajo. »Zato ker smo navajeni pisati in brati od leve proti desni, nam delajo ugodnejši vtis tiste slike, ki so v svojih linijah usmerjene od leve proti desni, pravi neko takšno pravilo. V njem je samo pol resnice, ki velja le za poedine primere. Bolj res bo to, da nam zbuja ugodnejši vtis slike, ki so obrnjene tako, da imajo svoje motivno težišče rajši proti desni strani nego proti levi. Zgodi se pa lahko, da nam te slike, če jih obrnemo spet drugače, isto tako ugajajo. Zakaj vendar, če težišče motiva sedaj ni več na »pravi« strani? Enostavno zato, ker je v sliki postalo nekaj drugega težišče motiva — oziroma zato, ker nam je oko v sliki nehoti poiskalo novo težišče in sicer na prejšnji levi strani, ki je postala sedaj desna. Zanimivo je, če pregleduješ svoje slike tudi s tega stališča, odkril boš v njih marsikaj nove vsebine, ki jih prej nisi opazil. Nauk iz takšnega pregledovanja pa je tale: Slika je lahko pravilno obrnjena, tudi če njene linije ne potekajo od leve proti desni; važno je pri usmerjenosti od desne proti levi le to, da desna stran ne bo učinkovala prazno.

PRI MOJSTRU

Mojster: »Povej. Pepček, ali se res še nisi učil čevljarске obrti?«

Učenec: »Nikjer še. Začetnik sem!«

Mojster: »Čudno! In vendar imaš tako velika ušesa, kakor da bi bil že najmanj dve leti pri kakšnem čevljarju v ukolu!«

Finale za prvenstvo SNZ

Med Mariborčani še ni odločitve

V večerajšnji končni revanžni tekmi je I. SSK Maribor zmagal z enakim rezultatom 2 : 1 (2 : 1, 0 : 0) nad Železničarjem, tako da je vprašanje prvaka kljub podaljšku igre ostalo še neodločeno

Maribor, 30. junija. Za drugo finalno tekmo za naslov nogometnega prvaka Slovenije je vladalo v Mariboru veliko zanimanje in se je zbralo na stadionu Železničarja ob Tržaški cesti danes popoldne okoli 1300 gledalcev. Današnja prireditev je ta lepi obisk tudi zaslužila, ker je bila ena takšnih, kakršnih še dolgo let nismo videli na mariborskem igrišču. Tekma je bila tako zanimiva in napeta, da bo vsem, ki so jo videli, gotovo še dolgo ostala v spominu. Oba nasprotnika sta se danes borila s tako pozitivnostjo, elanom in ambicijo, da je bila tekma v pravem pomenu besede lepa. To, kar sta danes pokazali obe moštvi, je bil prav gotovo prvorazreden nogomet.

Maribor je sicer današnjo igro odločil v svojo korist, vendar ne dovolj visoko, da bi končno zmaga pripadla njemu, ker je bil Železničar od pretekle nedelje za gol na boljšem. Tega so se Mariborčani tudi zavedali in zato so tudi izborni igrali in sicer popolnoma drugače, kakor preteklo nedeljo. To velja zlasti za napadalno vrsto, ki si je s smiselnimi kombinacijami ustvarila mnogo lepih priložnosti, od katerih pa je samo dve izkoristila. Prav tako dobri so bili krilci, in povalno je treba omeniti tudi ožjo obrambo, ki so vsi storili svoje, da so danes spravili — zaslužno zmago.

Toda ugajal je danes tudi Železničar ne glede na to, da je imel v ožji obrambi slabše orodje od nasprotnika. Napad si je vidno prizadeval, da bi pri stanju 2:1 za Maribor zabil zmagoosni gol, toda vsa prizadevanja so se razbila ob odlični na-

sprotnikovi obrambi. Pri vsem tem pa se je vendar videlo, da je ta napad zaigral premeško in se ni mogel prebiti skozi zadnje vrste nasprotnika. Krilci so dobro podpirali svoj napad, vendar so svoje sile preveč posvečali obrambi, tako da so se sem in tja videle občutne vrzeli.

Igra sama je potekala v peklenskem tempu in je sem in tja bilo v njej tudi nekaj neprijaznosti in sabotažnih akcij, ki bi jih bil lahko sodnik preprečil, če bi bil pravčasno segel po strožjih kaznih. V splošnem pa se mora reči, da je bila današnja borba borba dveh enakovrednih nasprotnikov, v kateri se je pokazalo, da je Maribor imel boljše napadalno vrsto, ki mu je izvojevala zaslužno zmago.

Ker je po skupnem izidu ostal finale neodločen (3:3), je bilo treba v smislu pravi odigrati še dvakrat 15. minutni podaljšek. V tem podaljšku je bil že takoj od začetka izključen Železničarjev igralec Habit, tako da je moral Železničar ves ostali čas odigrati z 10 možmi. Tudi v tem delu igre sta oba nasprotnika zastavila vse svoje sile do izčrpanosti, toda rezultat se ni več menjal in na koncu so se vsi oddahnil, ko je sodnik tekmo odžvižgal.

Goli današnje tekme so padli v naslednjem vrstnem redu: V 14. min. po Vodu za Maribor, ki ga je v 15. min. Stifter izenačil. V 9. min. drugega polčasa je Miloš dosegel iz prostega strela drugi in zmagoosni gol za Maribor.

V predtekmi je moštvo SK Koprivnice v prijateljski tekmi zmagalo nad rezervo Železničarja s 4:2 (0:1).

vega udarca do konca prav zanimiva in napeta. Dobro in objektivno je to tekmo sodil madžarski sodnik Ernő Kis.

Pokalna tekma v Ljubljani

Kranj : Mars 2 : 1 (2 : 1)

V nogometnem tekmovalstvu za slovenski pokal sta se danes po daljšem presledku srečala stara rivala Mars in Kranj. Za borbo obeh moštev zaradi »muhastega« popoldneva ni bilo posebnega zanimanja, ker se je na igrišču Ljubljane zbralo komaj 100 gledalcev, pa še ti so slabe volje odhajali, ker s prikazanim nogometom res niso mogli biti zadovoljni.

Kranjčanom je z veliko srečo uspelo zmagati nad Marsom in so si tako zagotovili možnost nadaljnjega sodelovanja v igrah za slovenski pokal, vendar pa s prvakom SNZ in moštvom Ljubljane bržkone ne bodo imeli lahkega dela. Za današnji uspeh zasluži obramba moštva posebno priznanje, kajti vratar in levi branilec Martelanc sta rešila moštvo poraza. V srednji vrsti je zadovoljil samo »Meinl«, v napadu pa ni mogoče pohvaliti.

Novi prvaki v sabljanju

Sabljači domače Ilirije so morali nastopiti nekoliko oslabljeni, pa so se vendar dobro držali proti najmočnejšim iz ostale države

Včeraj in danes je bilo v dvorani Trgovske doma tekmovalje za državno prvenstvo v sabljanju za leto 1940. Svoje tekmovalce so na to tekmovalje poslali domači klub SK Ilirija iz Ljubljane, dalje Zamak in Makabi iz Zagreba, Somborsko sportsko udruženje iz Sombora in Hakoah iz Subotice. SK Ilirija iz Ljubljane je moral nastopiti v precej oslabljeni postavi, posebno v seniorskih kategorijah, ker je več članov baš sedaj odsotnih, nekateri pa so morali v zadnjem času zaradi študija popolnoma opustiti redno vžbanje. Klubi od drugod so poslali svoje najmočnejše zastopnike in je med njimi manjkala samo seniorski prvak Hrvatske v fletu Vlado Mažuranić, član Zamaka iz Zagreba. O tehnični strani prireditve in posameznih bojih bomo še poročali, danes pa se omejujemo le na rezultate, ki so bili naslednji:

Dame naraščajke (po kvalifikaciji): 1. Kahan Hela (Makabi, Zagreb), 2. Hirsch Agneza (Mak).

Dame juniork, flet: 1. Kukec Bojana (Ilirija), 2. De Paulis Pika, (Ilirija), 3. Messaretz (Zamak, Zagreb), 4. Kresnik Mara (Ilirija), 5. Mirović (Ilirija), 6. Ivanc Aleksandra (Ilirija).

Gospodje juniorji, flet: 1. Kahan Fredi (Mak.), 2. Verčko Lovro (Ilirija),

3. Hirsch Andrija (Mak.), 4. Kraus (SSU, Sombor), 5. De Paulis Eirik (IL), 6. Benja (SSU, Sombor), 7. Omejec Marjan (Ilirija).

Sablja gospodje, juniorji: 1. Kraus (SSU, Sombor), 2. Weiss Wilim (Mak.), 3. Benja (SSU, Sombor), 4. Winter Petar (Mak.), 5. Steinfeld Nikola (Hakoah, Subotica), 6. Trostler Nikola (Makabi).

Meč gospodje, juniorji: 1. Verčko Lovro (Ilirija), 2. Koršić Marjan (Ilirija), 3. Radović Milivoj (Zamak).

Flet gospodje, seniorji: 1. Tretinjak Branko (Zamak), 2. Ing. Marion Edo (Ilirija), 3. Dr. Koršić Mirko (IL), 4. Pengov Marjan (Ilirija), 5. Ing. Arnstein Hugo (Mak.), 6. Radović Milivoj (Zamak).

Meč gospodje, seniorji: 1. Ladanji (Hakoah), 2. Tretinjak Branko (Zamak), 3. Dr. Pintarić Pavao (Zamak), 4. Paal Ladislav (Hakoah), 5. Tretinjak Krešo (Zamak).

Peternelejeva zmaga na Jesenicah

Na kolesarski dirki od Jesenic do Podkorena in nazaj je bil prvi s časom 1:26.5

Včeraj je organiziral kolesarski klub »Zarja« na Jesenicah medkubuske kolesarske dirke na progi od Jesenic do Podkorena in nazaj (50 km). Da ni bila udeležba dirkačev večja, je pač krivda prireditelja, ker se ni pobrigal za pravčasno objavo v listih pa tudi ni razposlal razpisov posameznim kolesarskim klubom, ki bi gotovo poslali na te dirke po nekaj dirkačev, kar bi tudi povzdignilo zanimanje dirkačev in tudi občinstva. Nekako ob 10. se je kljub temu zbralo na startu pred kolodvorom nekaj gledalcev.

Vedel se je, da bo sodeloval Poljančan Peternele, ki ga pa do zadnjega trenutka ni bilo na spregled. Nekaj tekmovalcev se je že skorajžilo, češ da glavna konkurenca tako ne bo, ko se nenadoma od daleč prikaže ta »nepripravljene«, ki prihaja kar na kolesu z doma (t. j. prevozil je torej že nekaj deset kilometrov do dirke). Brž je zavržalo med dirkač, ki so jim tak spavalni računali po vodi. Da bi ne bili ostali dirkači prikrajšani, je komisija odredila, naj Peternele štarta 2. minuti za skupino t. j. v »handicapu«. Da pa ne bi sam zasledoval vseh ostalih, ki si kolikor toliko pomagajo v vodstvu, je bilo sklenjeno da mu bo pri zasledovanju delal družbo še bivši juniorski državni prvak Podmiljščak, s čimer je bil tudi zadovoljen. In šlo je.

Dve minuti nato, ko je skupina odrzela po ne baš lepi cesti proti Kranjski gori, sta se spustila v dir še ta dva. Kdor pozna zmoglostih teh dveh dirkačev, je že sigurno računala, da bosta skupino ujela še pred obratom, kar pa se razen pri nekaterih ni zgodilo. Posebno mogoče, ki ga spremlja že nekaj časa, je imel junior Korenec, kateremu je večkrat preskakovala veriga in je tudi zlomil krnilo. Na povratku proti Jesenicam jo krepko »maže« četvorica, sestojča iz Mraka, Muleja, Kosija in Matejke. Na 35 km je četvorica še zmerom vozila dober kilometer pred Peternelejem in Podmiljščakom, ki pa bežičih zaradi pogostih ovinkov nista videla pred seboj. Ko jih zagledala okrog Mojstrane pred seboj, se brž okorajžila in zvišala brzino. Na precej dolgem, a ne hudem belopolskem klancu se začne razdalja med njimi manjšati in na vrhu klanca proti Hrušici znaša le še kakih 25 m, potem pa sta pri njih. Medtem doleti Kosija defekt, da mora zaostati. Že vozijo z veliko brzino skozi železniški most pod Hrušico, kjer je najhujši a ne dolgi vzpon, ki je običajno odločen za zmagovalca. Naš Poljančan pripravi jermene na nogah in smukne mimo ostalih ter pridobi na vrhu nekaj metrov naskoka, ki je potem zmerom večji. Najenergičnejši Jeseničan Mrak napne vse sile in kar se da sledi pobjega. Manjka ta morda še dva kilometra do cilja. Peternele se večkrat odzira za Podmiljščakom, ki pa vozi za Mrakom. Ko Peternele vidi, da je njegov partner v nevarnosti, nekoliko popusti in že je vsa trojica spet skupaj. Zadnji kilometer Mrak že vidi zmago v rokah, saj je na tej progi in za to dirko

dobro stireniran. Vrže se v ospredje, takoj za njegovim kolesom Peternele, zatem pa Podmiljščak. Na krivuljah v trgu vozi prva trojica tesno drug ob drugem, brzino imata 55 km. Pri izhodu k kolodvoru pa skoči Peternele, ki ima vse natanko preračunano, naprej in svigne proti cilju z naskokom okoli 5 metrov.

Prevozil je progo 50 km v času 1:26.5, kar da 34.800 m povprečne brzine na uro; drugi je Mrak s časom 1:28.11; 3. Podmiljščak pol kolesa za Mrakom. V kratkih presledkih so prispeli še ostali, Mulej, Matejka in ostali. Vseh dirkačev je bilo žal samo devet. Prireditelji so najboljšemu poklonili lepa darila, poznejšim pa diplome.

Domači atleti v dvoboju

Juniorji Ilirije so zmagali nad juniorji Planine s 59 : 56 točkami

Ljubljana, 30. junija.

Včeraj je bil na stadionu juniorski atletski dvoboj med Ilirijo in Planino, v katerem je zmagala Ilirija z naskokom vsega treh točk pred Planino. Dasi je bilo vreme zelo neugodno in je med tekmovalcem močno deževalo, je bila udeležba atletov kar zadovoljiva. Zal pa je spet primanjkovalo sodnikov, zaradi česar se je tekmovalje zavleklo v popoldanske ure. V borbo so posegli najboljši atleti obeh klubov. V tekni na 100 m je Kolenc dosegel prav dober rezultat, Gole pa je z dobrim časom premagal izvrstnega Plenčarja. V ostalem so rezultati v splošnem še dovolj dobri, podrobno pa naslednji:

100 m: 1. Kolenc (IL) 11.8, 2. Burja (PI) 12.3, Demšar (PI) 12.3, 4. Tavzes (IL) 13.3. Točke: IL 6, PI 5.

Skok v višino: 1. Brane (IL) 165, 2. Strupi (PI) 160, 3. Mihelič (PI) 160, 4. Koc (IL) 155. Točke: IL 6, PI 5.

Met krogel: 1. Nečemer (IL) 13.22, 2. Brane (IL) 12.26, 3. Urbančič (PI) 11.84, 4. Furman (PI) 11.36. Točke: IL 8, PI 3.

300 m: 1. Gole (PI) 40.3, 2. Plenčar (IL) 40.7, 3. Demšar (PI) 40.8, 4. Jager (IL) 41.2. Točke: IL 4, PI 7.

Skok v daljino: 1. Strupi (PI) 5.95, 2. Koc (IL) 5.79, 3. Urbančič (PI) 5.73, 4. Kolenc (IL) 5.61. Točke: IL 4, PI 2.

1000 m: 1. Megušar (IL) 2:52.2, 2. Potočnik (PI) 2:52.5, 3. Zele (PI) 2:57.3, 4. Menčinger (IL) 3:11. Točke IL 6, PI 5.

Met diska: 1. Vehar (IL) 37.30, 2. Urbančič (PI) 36.67, 3. Nečemer (IL) 35.70, 4. Rus (PI) 34.59. Točke: IL 7, PI 4.

Troskok: 1. Vidlič (PI) 12.29, 2. Merala (PI) 11.85, 3. Koc (IL) 11.45, 4. Brane (IL) 11.09. Točke: IL 3, PI 8.

Kopje: 1. Urbančič (PI) 44.35, 2. Trček (IL) 38.45, 3. Vehar (IL) 37.45, 4. Dogane (PI) 29.48. Točke: IL 5, PI 6.

Stafeta 4x100 m: 1. Ilirija 49.2, 2. Planina 50.2. Točke: IL 10, PI 6.

Končno stanje točk je bilo Ilirija 59, Planina 56.

Smučali so v soboto in včeraj

Slalom za Akom, v katerem je nastopilo skoraj 50 tekmovalcev

Jesenice, 30. junija.

Na »večnem« snegu za Akom so včeraj in danes najbolj agilni pristajali belega športa še enkrat preizkusili svoje znanje na belem snegu. Včeraj je bilo tekmovalje omejeno samo na akademike, člane ljubljanskega ASK-a, med katerimi je nastopilo 19 tekmovalcev in konkurenci, 3 pa izven nje. Tekmovali so v slalomu na 450 m dolgi progi s 120 m višinske razlike, ki jo je moral vsak tekmovalec prenučati dvakrat. Najboljši med njimi je bil Hafner Ivan s časom 1:21, naslednja mesta pa so zasedli Erkar Janez, Šmitk Janez, Čop Anton, Megler Janez itd.

Danes je bilo na isti progi, ki pa je bila le nekoliko lažja, medkubusko tekmovalje v slalomu, v katerem je nastopilo 28 tekmovalcev in 2 tekmovalki, klubov Gorenjca in Skale z Jesenic, SK Tržiča ter FO iz Kroke in Škofje Loke. V današnji tekmi je bil vrstni red tekmovalcev naslednji:

1.) Zvan Lojze (Gorenjec) 1:14.6, 2. I. Kanc Slavko (Tržič) 1:23, 3. Finžgar Rudi (FO Kropa) 1:29.4, 4. Praček Marjan (Gorenjec) 1:30, 5. Čarman Frane (Tržič) 1:32 itd.

Med tekmovalkami je bila prva Lojza Pračkova s časom 1:09, druga pa Marjana Azmanova iz Kranja s časom 1:13.

Najboljši čas dneva je imel Lojze Zvan v prvem teku, za katerega je potreboval 37.1.

Zmagovalcu Zvanu je uprava hotela Koop v Martuljku darovala krasno darilo, razen tega pa je upravitelj hotela g. Šapla bogato pogostil vse najboljše udeležence včerajšnjega in današnjega tekmovalja.

Revanžni tableteniški troboj v Ljubljani

Mladika in Korotan pred Celjani

Ljubljana, 30. junija.

Včeraj je bil tukaj odigran revanžni troboj med Mladiko, Korotanom in Celjem. Prizdružila pa se je še Planina, tako da je bil boj v štirih. To pot sta zasedli prvi mesti domača Mladika in Korotan pred Celjem in Planino. Celje bi bilo sicer lahko zasedlo drugo mesto, toda podcenjevanje Korotana ga je zaneslo na tretje.

Rezultati posameznih dvobojev so bili naslednji:

Mladika : Korotan 4:5! Verjetno najboljšje moštvo je izgubilo proti slabšemu nasprotniku zaradi tretjega igralca. Mladika je nastopila v postavi Krečič, Belak, Medved. Mesto odsotnega Stojnika se rezervira ni obnesla.

Mladika : Planina 5:2. Mladika se je pokazala to pot v popolni formi in je prepričevalno zmagala nad dobrim nasprotnikom v postavi Strojnik A., Merala R. in Pavlič.

Mladika : Celje 1. 5:4. Proti Mladiki je Celje postavilo svoje prvo moštvo: Vrečič I., Rebežev in Božić M. Mladika pa: Krečič, Belak in Strojnik. To pot je Belak nekoliko odpovedal, ker bi bil sicer rezultat veliko večji.

Korotan : Planina 4:5. Nasprotnika sta si bila enakovredna, ker tretji igralec Planine ni dobil nobene točke. Dobra sta bila Strojnik A. in Merala, ki sta tako rekoč sama zmagala nad tremi korotanci.

Korotan : Celje 5:3. Celje je poslalo v boj svojo drugo garnituro, veliko slabšo od prve. To podcenjevanje jih je stalo tudi drugo mesto. Drugič bodo najbrž preudarnejši Celje: Vrečič II. Sifer in Fatur. Korotan: Lackner, Bradeško in Ulčar.

Planina je Celju prepusila dvoboj s 5:0. S tem četverbojem se je zaključila letna sezona in bodo igralci zdaj zbirali sile za novo sezono, ki se prične 25. avgusta s turnirjem v Ljubljani.

Sestanek vseh treh narodnih vespornih organizacij v Zagrebu. Včeraj so se v Zagrebu sestali predstavniki vseh treh vespornih organizacij iz Zagreba, Beograda in Ljubljane, da bi proučili mznosti za čim prejšnjo ureditev vseh spornih vprašanj glede reorganizacije jugoslovanskega sporta. Slovensko sportno zvezo so na tem sestanku zastopali predsednik dr. Ciril Pavlin ter člana uprav. odbora dr. Zapajne in Betetto. Po končanem sestanku je bil izdan komunik, ki ugotavlja, da so se predstavniki HSS, SSSS in SSZ sporazumeli, da je treba v interesu procvita našega sporta vsa sporna vprašanja rešiti čim prej in solidarno. Da bo šlo to delo lažje od rok, je bilo sklenjeno ustanoviti poseben šestčlanski odbor, v katerega bo vsaka izmed omenjenih organizacij poslala po dva svoja zastopnika, da bodo pripravili vse gradivo za nadaljnjo obravnavo. Prvi sestanek tega šestčlanskega odbora bo dne 13. t. m. v Zagrebu.

Iz diplomatske službe

Beograd, 30. junija r. »Službene Novine« objavljajo ukaz o spremembah v diplomatski službi. Premesteni so: generalni konzul v Celovcu Njokidje Jovanović za svetnika zunanjega ministrstva; za svetnika pri poslanstvu v Moskvi Vladimir Marković, dosedaj svetnik zunanjega ministrstva; za generalnega konzula v Skadru Božidar Stojanović, dosedaj svetnik zunanjega ministrstva; za generalnega konzula v Celovcu Sretun Stojaković, dosedaj generalni konzul v Skadru; za svetnika pri poslanstvu v Madridu dr. Dragoslav Protić, dosedaj svetnik zunanjega ministrstva; za tajnika poslanstva v Moskvi dr. Rafo Arneri, dosedaj tajnik pri poslanstvu v Atenah; za tajnika pri poslanstvu v Atenah Radomir Kulić, dosedaj tajnik zunanjega ministrstva, in za pisarja pri poslanstvu v Moskvi dr. Vukadin Miletić, dosedaj pisar zunanjega ministrstva.

Polfinala za s. e. pokal

En gol v dveh tekmah

Včeraj sta bili odigrani prvi dve tekmi, v katerih je pičlo zmagal BSK, Gradjanski pa dosegel samo remis brez gola

Od prvih tekem v polfinalu za mali srednje-evropski pokal smo si obetali mnogo, ker je odbor za izvedbo sklenil tako, da naj bosta na naših tleh. Gradjanski iz Zagreba in BSK iz Beograda, ki sta ostala kot naša predstavnika v tem tekmovalstvu, sta imela včeraj priložnost, da bi si s primernimi izidi pripravila lažje delo v odločilnih dveh tekmah na tujih tleh — v Budimpešti in Bukarešti.

Poznavalci so računali, da je Gradjanski imel pri tej odreditvi več sreče in je dobil lažjega nasprotnika, BSKu pa so pripisovali, da bo pač s svojo mednarodno rutino tudi storil, kar se bo dalo, da ne bo šel praznih rok na revanšo. Zgodilo se je precej drugače kakor so bili računali, BSK je s pičlim 1:0 častno rešil svojo nalogo, bo pa komaj tudi uspešno rešil še njen drugi del, medtem ko je Gradjanski proti slabemu nasprotniku dosegel samo remis brez gola, kar mu bo tudi zelo otežkočilo vstop v finale. Zanimivo je, da so včeraj tri ure igrala nogomet v tej mednarodni konkurenci štiri renomirana srednje-evropska moštva in so v 180 minutah spravila v mrežo en edini zgoditek. To gre na račun tega, kar sta se obe gostujoči moštvi vrgli samo na obrambo in v tem pogledu prav gotovo dosegli popoln uspeh.

O tekmah samih smo prejeli naslednji poročili:

BSK : Ferencvaros 1:0 (1:0)

Beograd, 30. junija.

Današnji dan je bil za beograjski nogomet izredno važen. Beograjski zastopnik v tekmah za mali srednje-evropski pokal — BSK — je pri zbiranju parov za polfinala ni imel sreče, ker je moral danes nastopiti proti prvaku Madžarske Ferencvarosu, medtem ko je novi državni prvak Gradjanski v enaki tekmi dobil slabšega nasprotnika, in sicer moštvo Rapida iz Bukarešte.

Zanimanje za današnjo tekmo je bilo kajpada zelo veliko in je prisostvovalo igri okoli 10.000 gledalcev. Vreme je bilo idealno, vendar pa je dež zadnjih dni povzročil, da je bil teren precej spolzek.

Madžari so takoj od vsega začetka ubrali defenzivno taktiko, ker so hoteli dobiti v svojo mrežo čim manj žog, glavno bitko, in sicer ofenzivno, pa so si prihranili za revanžno tekmo v Budimpešti. Ta taktika jim je tudi uspela, zlasti ker so imeli precejšnjo porjelo sreče. BSK, ki je imel začetni udarec, je bil v prvih 30 minutah v popolni premoči in Madžari skoraj niso prišli pred gol domačinov. Domači napad je delal gol, toda pred golom je redno odpovedal, imel pa je tudi veliko smolo. Nekaj krasnih šans je ostalo neizkoriščenih. V napadalni vrsti se je pred golom slabo uveljavljal zlasti Glišović, ki je igral zelo pod svojo običajno formo, pa tudi v polju je bil slab. Najboljši mož v napadu je bil mladi Nikolić. Med krilci se je videl nad ostalimi Lechner. Obramba je bila čvrsta, samo Dubac se je v bližini gola preveč poigraval. Zadnjih 15 minut je BSK popustil in tedaj so tudi Madžari izvedli nekaj napadov.

Ferencvaros je igral v glavnem defenzivno, pri tem pa tudi dokaj ostro, tako da sta morala dva domača igralca precej občutiti do njihovo lastnost. Najboljši njihov igralec je bil srednji krilec Sarosi III. Njegov brat dr. Sarosi sploh ni igral in morda je bilo to krivo, da v njihovem napadu ni funkcioniralo. Pohvaliti je treba še levo krilo Gyetvajia. Tudi krilska vrsta je bila v glavnem defenzivna.

Gradjanski : Rapid 0:0

Zagreb, 30. junija.

Za današnje prvo tekmo v polfinalu za mali srednje-evropski pokal, za katero je Gradjanski dobil slabšega izmed obeh razpoložljivih nasprotnikov, in sicer rumnosko moštvo Rapida iz Bukarešte, je vladalo v Zagrebu veliko zanimanje. Na igrišču se je zbralo okoli 8000 gledalcev, bilo bi jih pa gotovo še nekaj tisoč več, če se ne bi bila tik pred tekmo izlila nad Zagrebom silna nevihta s ploho, ki je ljudje zadržala doma. O pričetku tekme same je bilo spet vedro in tudi teren je bil prav dober.

Gradjanski je takoj po otvoritvi začel z hudimi napadi, toda takoj se je videlo, da so se Rumuni v glavnem vrgli na obrambo z željo, da bi se obvarovali prehudega poraza. Igra je bila stalno zaprta in Gradjanski nikakor ni mogel priti do zgoditka. Po izdelanih prilikah in terenski premoči bi bil že do prve polovice moral voditi z dvema goloma, toda silen in sigurni start rumunske obrambe, pa tudi odlično delo vratarja, sta vse preprečila. V 8. min. je bil n. pr. Lešnik na strehu v krasni poziciji, pa je poslal žogo v out. Rumuni so sem in tja zaigrali precej ostro, mestoma tudi preostro, vse svoje znanje pa so porabili za to, da Gradjanskemu niso dali do strela. Slika se tudi v drugi polovici igre ni mnogo spremenila. Kolikor močnejše je Gradjanski pritiskal na vrata, toliko bolj krčevito so se Rumuni branili in žoga nikakor ni hotela v mrežo. Tega so bili deloma krivi tudi domačini sami, ker so pred golom preveč kombinirali in se ni mogel nihče pripraviti za odločilni strel.

Gradjanski je v današnji tekmi igral slabše kakor običajno, kar velja zlasti za njegovo napadalno vrsto. Predvsem je bil v njej slab Wolf, pa tudi Lešnik ne mnogo bolj. Cimermančić se je do odmoru še nekam držal, potem pa je odpovedal tudi on. Antolković je bil marljiv in koristen v polju, sicer pa tudi ni prišel do izraza. Na žalanta so igrali mnogo in on je tudi storil, kar je mogel in znal. V krilski vrsti, in najbrže sploh na terenu, je bil najboljši Jazbinšek. Branilski par z vratarjem Urchom je dal običajno igro, pri čemer je Urch v drugem delu igre sigurno rešil dva gola.

Rapid je v Zagrebu zapustil boljši vtisek kakor se je splošno pričakovalo. Enajstotica je dobro vigrana in se ne more o nikomer reči, da bi bil posebno odpovedal ali pa se posebno izkazal. V napadu so imeli namesto Špišpa zelo dobrega Bogdana, ki je imel posebno nalogo, da bi morda s solo akcijami priskrbel za kakšno presenečenje, kar pa mu je preprečil Belošević, ki ga je odlično držal. Najboljšje moči so imeli Rumuni v obeh branilcih, dalje v krilcu Vintili ter v napadalcih Baratkemu in Auerju.

Po poteku igre bi bil moral danes Gradjanski zmagati vsaj z dvema goloma razlike. Igra v splošnem ni bila na posebni višini, vendar pa je bila kljub temu, da občinstvo ni videlo nobenega gola, od pr-

Tragična smrt mladega podjetnika

Radovljica, 30. junija.
Tragične smrti je preminil g. Zoran Gogala, sin družine uglednega mizar-kega obrtnika na Bledu. Zoran je bil v najlepših letih, šele blizu 30 let. Vsi so ga imeli radi zaradi lepega značaja in obetal je postati vzoren naslednik svojega očeta tako po svoji delavnosti kakor tudi po svojih sposobnostih, ki jih je izpopolnil s prakso v Švici in drugod v inozemstvu. Gogalovo mizarstvo podjetje je eno naj-uglednejših na Bledu, zato je izguba na- slednika Zorana tem hujši udarec za dru- žino. Povožila ga je lokomotiva v Radov- ljici. K večnemu počitku ga bodo spremili v ponedeljek. Naj bo nesrečnemu mlade- niču ohranjen lep spomin, žalujočim izre- kamo odkritosrčno sožalje!

Sedem dni že spi

Banjaluka, 30. junija
»Jutro« je poročalo o tragičnem prime- ru sodnega starešine dr. Bruna Mindrije- viča, ki je zapadel v globoko spanje in ga zdravniki v banjaluški bolnišnici ne morejo prebuditi. Zdaj leži že osmi dan in se zdravniki zama trudijo, da bi ga prebudili. Hranijo ga na umeten način, da- jejo mu mleko in limonado. Kljub vsemu se zdravniki še nadejajo, da ga bodo v dveh ali treh dneh prebudili in mu rešili življenje.

Kongres zveze nabavljajnih zadrug v Mostarju

Mostar, 30. junija.
Letošnji kongres Zveze nabavljajnih za- drug državnih uslužbencev je bil v Mo- starju in ga je vodil predsednik Miloš Stibler. Kralja je zastopal polkovnik Nie- govan. Polez drugih predstavnikov je bil zlasti toplo pozdravljen delegat bolgarskih zadrugarjev Nikola Kojčev. Prof. Musta- fa Alkalifčić je predaval o zadrugarstvu. Nato je predsednik Stibler razložil pomen in uspehe Zveze nabavljajnih zadrug. Pri- hodnja glavna skupščina bo v Beograd ko bo Zveza slavnostno praznovala svojo 20-letnico.

Objave

Zaključni izpit enoletnega trgovskega tečaja s pravico javnosti pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2., se je vršil od 12. do 24. junija. Izpit so napravili: Babnik Josipina (z odl.), Bačak Ladislav (z odl.), Bahun Jože, Bajželj Pa- vel, Benkovič Jožefa, Bernard Emilija, Brvar Alojzija (z odl.), Cenčič Ana, Čebulj Avgusta, Černič Alojzija, Debevec Anica, Delakorda Franciška, Demetrovič Evgeni- ja, Dobovšek Milena, Dremelj Antonija, Erjavec Nada, Fink Erna, Gabrijelečič Ani- ca, Gabrijel Zvonka, Godec Ivanka, Godi- na Marija, Goršič Olga, Germek Stanislav, Habicht Zdenka, Hren Ema, Hribal Lidija, Iskra Apolonija, Jakčič Olga, Justin Stan- ka, Jeraša Stanislav, Ješe Jelena, Jurin Olga, Kastelic Franc, Keržič Rafaela, Kremžar Marta, Kroupa Franc, Kocjan Antonija, Kočevar Marija, Kogovšek Ana,

König Eleonora, Lampič Slavka (z odl.), Lesar Cilka (z odl.), Levičar Alojzija, Ma- ček Ana, Mate Ivana, Mejač Marija (z odl.), Miklošič Majda, Mejač Anica, Men- cinger Mihael, Miklavčič Slavka, Ničman Cvetka, Novak Stanislava (z odl.), Nester Katarina, Oven Ivan, Pirman Drago, Pivk Majda, Polanc Božidar, Poličar Vida, Per- dan Bogomira, Piskar Viktorija, Rehar Marica, Resman Minka (z odl.), Ribič Ma- rija, Rogel Vera, Riha Lado, Setnikar Sil- va, Stražar Janez, Stražar Rafaela, Šufraj

Alma, Tomšič Irma, Treble Ortomir, Tril- ler Zofija (z odl.), Turnšek Anton, Urba- nija Ferdinanda, Ulčar Malči, Vrhovnik Vida, Vrolih Jožica, Zadnikar Ivana, Za- kotnik Matilda, Ziherl Mimica, Zorman Marija, Zupan Matilda, Železnik Jože. Na tri mesece je bilo odklonjeno 21 kandida- tov (-tk). — Prijave in pojasnila za vpis za prihodnje šolsko leto daje vodstvo za- voda. (—)
— Nov grob. V Metliki je v soboto zve- čer preminila gospa Amalija Podgorni-

kova, ugledna trgovka in zaslužna na- predna žena. Pokojnica je bila podpornica vseh naprednih društev, posebno pa ji je bil pri srcu Sokol. S posebno vneto je pod- pirala zdavo Sokolskega doma. Zapustila je sina, ki je v Ameriki in si ga je tako zelo želela še videti pred smrtjo, ter hčer- ko, ki je poročena v Ljubljani. Pogreb bo v ponedeljek popoldne. — Blag ji spomin, preostalim naše sožalje!
Društvo Soča-matica naznanja tužno vest, da je umrl naš tovariš, član in od-

borenik g. Batjel Franc. Člani in vsi ob- borniki so vabljeni, da se udeležijo pogre- ba, ki bo danes ob 16. izpred mrtvašnice Leonišča, Šlajmerjeva ulica 2 k Sv. Kri- žu. Zbor članov: Kralja Petra trg 8, od tu odhod s praporom ob pol 16. Preostalim naše iskreno sožalje. Uprava Soče.

POMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

Naznanjamo tužno vest, da je po dolgotrajni bolezni danes preminil
naš dobri in blagi šef, gospod

BATJEL FRANC

lastnik tvrdke »Tribuna«, veletrgovec in hišni posestnik

Nepozabnega pokojnika bomo ohranili v trajnem in častnem spominu.
V LJUBLJANI, dne 29. junija 1940.

URADNIŠTVO
tvrdke »Tribuna« F. Batjel, Ljubljana

Združenje kovinskih obrtov v Ljubljani

naznanja žalostno vest, da je preminil dolgoletni bivši predsednik in
točasni blagajnik, gospod

Franc Batjel

veleindustrijec in trgovec v Ljubljani

Pogreb bo dne 1. julija 1940 ob 16. uri iz kapelice Šlajmerjevega doma.

LJUBLJANA, dne 30. junija 1940.

UPRAVA ZDRUŽENJA KOVINSKIH STROK
V LJUBLJANI

Dotrpela je naša ljubljena mama, sestra, tašča in
stara mama, gospa

Amalija Podgornik

roj. Žigon

Pogreb nepozabne pokojnice bo v Metliki v pone-
deljek, dne 1. julija 1940 ob 16. uri.

METLIKA — LJUBLJANA — SAN FRANCISCO,
dne 29. junija 1940.

LJUBICA — hči; ZVONKO — sin; FRANC — brat;
FRANJO — zet; POLDI — snaha; MITJA in MILAN
vnuka.

Svojemu članstvu, prijateljem društva in kolesar-
skim društvom sporočamo žalostno vest, da je naš vele-
zaslužni in častni ter poselovodni predsednik

Franc Batjel

danes preminil po težki in muke polni bolezni.

Na poslednji poti ga bomo spremili v ponedeljek
ob 16. uri izpred mrliške veže sanatorija Leonišče,
Šlajmerjeva ulica 2.

V LJUBLJANI, dne 29. junija 1940.

KOLESARSKO IN MOTOČIKARSKO
DRUŠTVO »SAVA« V LJUBLJANI

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Globoko petrti naznanjamo tužno vest, da se je od nas za vedno poslovil naš skrbni soprog,
dobri oče, stari očka, tast in stric, gospod

BATJEL FRANC

POSESTNIK, TRGOVEC IN OBRRTNIK

dne 29. junija 1940 po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 1. julija 1940 ob 4. uri popoldne izpred
mrliške veže, Šlajmerjeva ulica št. 2, na pokopališču k Sv. Križu.

Prosimo za tiho sožalje.

LJUBLJANA — MARIBOR — VILAVA, dne 29. junija 1940.

Globeke žalujoči:

Soproga MARIJA; FANI, por. BERGANT, JELKA, por. LAZAR — hčerki; BERGANT STANE in
LAZAR FERDO — zeta; MARINKICA — vnukinja; FRANEK, DUŠAN — vnuka, in ostalo sorodstvo